

KON

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑΝ

ΗΤΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΝ ΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ποιήματος τοῦ γραφέντος
παρὰ τοῦ Αἰδεσιμωτάτου κ. Κ. Γ. ΚΟΡΤΗΣ.

ΥΠΟ

Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ.

Διδάκτορος τῆς Φιλολογίας καὶ Θεολογίας καὶ πρῶτην
Διευθυντοῦ τοῦ Λυκείου Λευκάδος.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

(Ὁδὸς Περμπτοπαζάρου Ἄρ 11).

1880.

Зав-1

ΚΟΛΤΑΤΑΥΟΥ ΜΟΝΙΣ

ΕΛΤ ΤΗ ΚΙΛΙΚΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΕΤΟΣ

ΕΛΤ ΤΗ ΚΙΛΙΚΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

Η ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΙΛΙΚΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΕΛΤ ΤΗ ΚΙΛΙΚΙΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑ

ΤΟΙΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΤΗΣ

Η ΚΟΛΤΑΤΑΥΟ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΟΛΤΑΤΑΥΟ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΛΤΗΣ Α. ΤΟΡΟΜΑ

1880

ΠΡΟΔΡΟΜΑ.

ΤΟΙΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΛΗΣΙ

ΤΟ ΠΟΝΗΜΑ ΤΟΥΤΟ

ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο ΠΟΝΗΣΑΣ,

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΤΟΙΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΕΛΛΗΝΙ

Αγαπώμενοι αδελφοί, εγώ ο υμῶν ἀδελφὸς καὶ ἑταῖρος, ὁ ἀγαπῶν ὑμᾶς ὡς τὸν ἑαυτόν μου, ἔγραψα ὑμῖν ἐπιτολὰς, ἵνα μὴ ἀπολείπητε τὰς ἐπιτολὰς τὰς ἔχετε ἀκούσειν ἀπὸ τῶν πατέρων ὑμῶν τῶν ἀληθινῶν, ἵνα μὴ ἀπολέσῃτε τὴν χάριν τὴν ἔχετε ἀκούσειν ἀπὸ τῶν πατέρων ὑμῶν τῶν ἀληθινῶν, ἵνα μὴ ἀπολέσῃτε τὴν χάριν τὴν ἔχετε ἀκούσειν ἀπὸ τῶν πατέρων ὑμῶν τῶν ἀληθινῶν.

ΠΡΟΔΟΣ.

Ἐπιχειρήσας τὴν μετάφρασιν τοῦ φυλλαδίου τούτου ἐτήρησα τοῦ Συγγραφέως τὴν κατάταξιν τῶν ἐπιγραμμάτων, ἅτινα ἐν αὐτῷ εἶναι γεγραμμένα Ἄγγλιστὶ εἰς στίχους ὁμοιοκαταλήκτους. Ὁφεληθεὶς δὲ ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ γεγραμμένων ἐπιγραφῶν τῶν Ἐπιγραμμάτων καὶ καταβαλὼν κόπους ἀτρύτους ἠδυνήθην νὰ εὔρω ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ τὰ ἐπιγράμματα εἰς τὸ πρωτότυπον, ἅτινα ἀντέγραψα καὶ ἠρμήνευσα ὅσον ἠδυνήθην κάλλιον.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 4ῃ Ἰανουαρίου 1880.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Κατὰ τὰ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ Ἐπιγράμματα.

Προκειμένου λόγου περὶ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἀνθολογίᾳ Ἐπιγράμματα, συντομωτάτη ἱστορικὴ περιγραφή τοῦ Βυζαντίου τοῦ μετέπειτα κληθέντος Κωνσταντινούπολις δὲν εἶναι, νομίζω, ἄσκοπος ἐν εἴδει προσιμίου.

Βυζάντιον, πόλις ἐπὶ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου θεμελιωθεῖσα ὑπὸ τῶν Μεγαρέων π. Χ. 650, λέγεται ὅτι ἔλαβε τὸ ὄνομά της ἐκ Βύζαντος, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀποικίας καὶ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐκεῖτο ἐπὶ δύο λόφων καὶ ἡ περιφέρειά της ἦτο τεσσαράκοντα σταδίων. Ἡ κατάλληλος αὐτῆς θέσις ἐπικειμένη τῇ εἰσόδῳ τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατέστησεν αὐτὴν τόπον μεγάλης ἐμπορικῆς σημαντικότητος. Ἐκυριεύθη ὑπὸ τοῦ Πausανίου μετὰ τὴν μάχην τῶν Πλαταιῶν π. Χ. 479· κατείχετο πότε μὲν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἄλλοτε δὲ ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξώσθησαν τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ Θρασυβούλου τῷ 390 π. Χ., ὅταν ἡ πόλις διέμεινεν ἀνεξάρτητος

ἐπί τινα ἔτη. Μετὰ ταῦτα ὑπετάγη ἀλληλοδιαδόχως εἰς τοὺς Μακεδόνας καὶ Ῥωμαίους. Εἰς τὸν μεταξὺ Προσκεννίου Νίγρου καὶ Σεθήρου ἐμφύλιον πόλεμον συνετάγη τῷ πρώτῳ ἐκυριεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ Σεθήρου μ. Χ. 196 μετὰ πολιορκίαν τριῶν ἐτῶν ὅταν μέρος αὐτῆς κατεστράφη. Νέα πόλις ὠκοδομήθη παρ' αὐτὴν τῷ 330ῳ ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, ὅς τις κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν Κωνσταντινούπολιν ἐκ τοῦ ὀνόματός του. Οἰκοδομηθεῖσα ἐπὶ ἑπτὰ λόφων διηρέθη εἰς 14 διαμερίσματα (regiones) καὶ ἐκοσμήθη μετὰ διαφόρων κτιρίων κατὰ μίμησιν τῆς πρωτεύουσας τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου. Τὸ μέγιστον αὐτῆς μήκος ἦτο περίπου 3 Ῥωμαϊκὰ μίλια ἢ δὲ ἐντὸς τῶν τειχῶν περιφέρεια 13 ἢ 14. Ἐξηκολούθει οὖσα ἢ πρωτεύουσα τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας ἐν τῇ Ἀνατολῇ μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατακτῆσεως αὐτῆς τῷ 1453. Νῦν δὲ εἰς τὰ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἀνθολογίαν Ἐπιγράμματα μεταβαίνομεν.

Ἐπάρχουσι πολυάριθμοι ἀνθολογίαι· ἀλλ' ἐνταῦθα πρόκειται περὶ τῆς Ἑλληνικῆς λεγομένης Ἀνθολογίας, ἐν ἣ ἀπαντῶνται πάντα τὰ περὶ τὴν Ἀρχαίαν Κωνσταντινούπολιν ἐπιγράμματα.

Οἱ λεξικογράφοι ἐν τοῖς λεξικοῖς αὐτῶν λέγουσιν ὅτι « Ἀνθολογία ἔστι συλλογὴ ἀνθέων. Ἀνθολογίαι ὡσαύτως ἐλέγοντο συλλογαὶ μικρῶν Ἑλληνικῶν ποιημάτων (ἐξαιρέτως ἐπιγραμμάτων) διαφόρων συγγραφέων, ἅτινα ἐκδότης τις συνέλεξε καὶ συνέταξεν ἐν εἴδει ἀνθοδέσμης. Ἡ πρώτη ἐγένετο

ὑπὸ Μελεάγρου ἐκ Γαδήρων » (πόλεως τῆς Παλαιστίνης) « περὶ τὰ 100 ἔτη π. Χ. »

Ἄλλ' αὕτη ἡ ἐξήγησις δὲν εἶναι εἰσέτι ἐπαρκῆς δι' ἡμᾶς· ἐὰν ἀνθολογία ᾗναι ἐξαιρετικῶς συλλογὴ ἐπιγραμμάτων, τί εἶναι ἐπίγραμμα ; Καὶ οἱ αὐτοὶ πεπαιδευμένοι διδάκτορες λέγουσιν ἡμῖν ὅτι ἐπίγραμμα εἶναι « ἐπιγραφὴ ἐξαιρέτως τοῦ ὀνόματος τοῦ ποιητοῦ τεχνικοῦ ἔργου ἢ τοῦ ἀναθέτοντος ἀνάθημά τι » (Ἡρόδοτος 5. 59) « καὶ ἐπειδὴ ταῦτα ᾗσαν συνήθως γεγραμμένα ἐν στίχῳ ἀρχαιοθέν », (ὁ αὐτὸς 5. 59. 7. 228. Θουκυδίδης 6. 54, 59). « Τὸ ἐπίγραμμα ᾗτον ἐπίσης ποίημα ἐξ ὀλίγων γραμμῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τοῖς ἐλεγείοις συνοπτικῶς ἐκθέτον εἰδικόν τι συμβάν ἢ στοχασμόν ».

« Ἡ Ἑλληνικὴ ἀνθολογία περιέχει περίπου 4,500 ἐπιγράμματα ὑπὸ περίπου 300 συγγραφέων » ». Τὰ ἐπιγράμματα ταῦτα, ὡς εἶπον, εἶναι συνοπτικαὶ ἐκθέσεις μοναδικοῦ τινος συμβάντος ἢ στοχασμοῦ. Νῦν δὲ πρέπει νὰ εἶπω τι ἐννοῶ διὰ τοῦ ὀνόμ. Κωνσταντινούπολις κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἀνθολογίαν ἢ κατὰ τὰ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ Ἐπιγράμματα. »

Περιμένετε ἴσως ν' ἀκούσητε πάντα τὰ περὶ ἐκκλησιῶν καὶ οἰκοδομημάτων καὶ τῶν διαφορῶν αὐτῶν χαρακτήρων ; Ἐὰν οὕτως, ἀπατάσθε. Οὐχὶ διότι δὲν ἔχω μαρτυρίας περὶ τινῶν ἐκ τῶν κτιρίων ἔχω κάτι τι νὰ εἶπω περὶ αὐτῶν, ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι τί εἶς ἀρχαῖος Ἑλληὴν ποιητὴς εἶπε περὶ νηῶν καὶ φρουρίων. Ἡ ναῦς οὐδὲν εἶναι ἄνευ πληρώματος, καὶ τὸ φρουρίον ἄνευ φρουρᾶς (Σοφ. Οἶδ. Τ. 56).

Ὡς οὐδὲν οὐδὲ πύργος οὐδὲ ραῦς,

Ἐρημος ἀνδρῶν μὴ συνοικούρτων ἔσω,

Οὕτω καὶ μία πόλις οὐδὲν εἶναι ἄνευ τῶν κατοίκων της. Δὲν σκοπεύω νὰ σᾶς δώσω ἀντίστοιχον τινα ζωγραφίαν τοιαύτην, οἷαν δύνασθε νὰ ἴδῃτε ἐν ταῖς στοαῖς τῶν Ἀνακτόρων καὶ ἀλλαχοῦ, ψυχρὰν θέαν κτιρίων ἢ ξηρᾶς καὶ ὕδατος ἄνευ τῆς μορφῆς ζῶντος τινὸς πλάσματος.

Νῦν ἄς ἐνθυμηθῶμεν ὅτι Ἀνθολογία εἶναι ἀνθοδέσμη· διὸ μέλλει νὰ ὀμιλήσω περὶ ἀνθέων. Ἐὰν ἀνθῆ τοῦ ἀγροῦ ἐνεκλείοντο εἰς βιβλία, ὡς ταῦτα τὰ ἀνθῆ τῆς ποιήσεως ἦσαν ἐπὶ τοσαύτας ἑκατοντάδας ἐτῶν, μόλις θὰ διετήρουν τὴν εὐχροίαν ἢ εὐωδίαν των· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ κήπου τῶν γραμμάτων ἀνθῆ μένουσι διὰ παντὸς χλοερά, ὅτε πᾶν ὅ,τι περιεκύκλου αὐτὰ ποτὲ ἐξηράνθη καὶ παρήλθε. Καὶ ὅμως δὲν ἀξιῶ νὰ παρουσιάσω εἰς ὑμᾶς τὰ ἀνθῆ μὲ τὰ ἀρχαῖα αὐτῶν χρώματα ἢ μὲ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν εὐωδίαν· αὐτὰ ἦσαν ὑπὸ τὸ πιεστήριον τοῦ τυπογραφείου· θέλετε εὔρει αὐτὰ ἐπαρκούντως ἀνούσια, τολμῶ εἰπεῖν, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι, ὄντες ἐνταῦθα, ἀναπνέοντες τὸν αὐτὸν ἀέρα ὃν ποτε αὐτὰ ἀνέπνεον, καὶ ἀπολαύοντες τῆς αὐτῆς ἡλιακῆς λαμπρότητος, ἥτις ἐξήγειρεν αὐτὰ ἄλλοτε εἰς γλυκύτητα καὶ ὕψιστον χρῶμα, δύνασθε διὰ ζωηρᾶς φαντασίας νὰ ἀναζωοποιήσητε αὐτὰ καὶ νὰ φαντασθῆτε ὅποια ἦσαν τὰ χρώματά των πρὶν ἢ μαρανθῶσι, καὶ ὅποια ἢ εὐωδία των ὅταν ἦτο πλήρης. Τὰ περίχωρα αὐτὰ, ὑφ' ὧν περικυκλούμεθα βοη-

θήσουσιν ἡμᾶς ἵνα ἀναζωοποιήσωμεν τὴν μεμαραμμένην δεσμίδα, καὶ ἀμυδρῶς ἐννοήσωμεν μὲ τί ὠμοίαζον ὅταν κατὰ πρῶτον ἐφύησαν. Ὅθεν ἐγκύψατε ὀλίγον εἰς τὴν πτωχικὴν μου ἀνθοδέσμη. Βεβαίως ὡς κηπουρὸς τῆς ὥρας πρέπει νὰ εἶπω κάτι περὶ τῶν ιδιοτήτων ἐνῶ ἐξάγω αὐτὰ εἰς τὸ φῶς.

Καὶ πρῶτον ἐκ τοῦ Βόσπορου σημαίνοντος διάβασιν βοὸς καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἡ σημασία αὕτη διαμένει ἐν τῇ γειτονίᾳ τοῦ Πύργου τῆς Κόρης, τῆς τοῦ Πασᾶ ἀποβάθρας καλουμένης ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἐουκιουζ λιμᾶν (Βοὸς λιμὴν). Ἡ Ἑλληνικὴ παράδοσις ἦτον ὅτι ἠρώϊς τις ὀνόματι Ἰῶ μετεβλήθη ἐκ φόβου τῆς Ἥρας εἰς δάμαλιν. Βασανιζομένη ὑπὸ οἴστρου περιεπλανᾶτο ἀπὸ χώρας εἰς χώραν φρενητικis, καὶ λέγεται ὅτι ὁ Βόσπορος ἐκλήθη οὕτως ἐκ τοῦ ὅτι αὕτη διέβη αὐτὸν κολουμβῶσα. Ὡς καὶ οἱ Τούρκοι, ἐν ἀγνοίᾳ, διετήρησαν τὸν μῦθον τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας.

Νῦν τὸ ἐπίγραμμα ὁ μέλλω νὰ ἐπιδείξω εἶναι ταυτοχρόνως ἐπιτάφιον ἢ ἐπιτάφιος ἐπιγραφή. Ἐγρᾶφη ὑπὸ τὸ ἄγαλμα δαμάλεως ἰσταμένης ἐπὶ τῆς θέσεως, ἣτις κακῶς καλεῖται πύργος Λεάνδρου εἰς τὸ στόμιον τοῦ πορθμοῦ.

Τὸ ἄγαλμα δαμάλεως ἐτέθη ἐκεῖ ὡς σύμβολον τοῦ μνημονευομένου προσώπου, ἐπειδὴ τὸ ὄνομά της ἦτο Δάμαλις. Δάμαλις ἦτον ἡ σύζυγος τοῦ Ἀθηναίου Ναυάρχου Χάρητος, ὅστις ἀπέτυχεν εἰς τὴν ἐπιχείρισιν τοῦ βοηθῆσαι τὸ Βυζάντιον 341 Π. Χ., ὅτε ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ Φιλίππου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας.

Τὸ ἄγαλμα, ὁμιλοῦν μετὰ τῆς ἐν ταύτῃ τῇ συλλογῇ ἐξιδιασμένης ἐλευθερίας εἰς πᾶν εἶδος ἀψύχων πλασμάτων, διατηρεῖ τὰ ἀποκλειστικά αὐτοῦ δικαιώματα τῆς ἰδίας αὐτοῦ δαμαλεότητος καὶ ἀπαρνεῖται πᾶσαν ταυτότητα μετὰ τῆς εἰρημένης δαμάλεως Ἰοῦς.

Εἰς τὴν πέραν Κωνσταντινουπόλεως Δάμαλιν (ἢ κατ' ἄλλην ἔκδοσιν) εἰς τὴν Δάμαλιν τὴν ἱσταμένην πέραν Βυζαντίου ἐν Χρυσοπόλει.

*Ἰραχείης οὐκ εἰμι βοδὸς τύπος, οὐδ' ἀπ' ἐμεῖο
κλήζεται ἀντωπὸν Βοσπόριον πέλαγος.*

*κείνην γὰρ τὸ πάροιθε βαρὺς χόλος ἤλασεν Ἦρης
εἰς Φάρον· ἦδε δ' ἐγὼ Κεκρωπὶς εἰμι νέκυς.*

*Εὐνέτις ἦν δὲ Χάρητος· ἐπ.λωρ δ' ὄτ' ἐπ.λωρ ἐκεῖνος
τῆδε, Φιλίππειωρ ἀντίπαλος σκαφέωρ.*

*Βοῦδῖον δὲ καλεῦμ' ἐγὼ ὡς τότε· νῦν δὲ Χάρητος
εὐνέτις ἠπείροις τέρπουμαι ἀμφοτέραις.*

(Δὲν εἶμαι ἐκείνη ἢ δάμαλις Ἰὼ καὶ αὐτὴ ἢ ἔμπροσθεν θάλασσα δὲν καλεῖται Βόσπορος ἀπὸ ἐμέ. Ἡ Ἰὼ ἀπεσπρώχθη εἰς τὸν Φάρον ὑπὸ τῆς ὀργῆς τῆς Ἦρας ἐξ Ἀττικῆς Κέκρωψ ἦτον ὁ πατήρ μου, Χάρης ὁ σύζυγός μου ἐνταῦθα ἦλθεν οὐκ ἄνευ ἐμοῦ τῆς συζύγου του, ἵνα ἀντιπαλαίση κατὰ τοῦ στόλου τοῦ Φιλίππου. Οὕτως ἐγὼ, ἥτις Δάμαλις ἐκαλούμην ἐκπαλαι, νῦν δὲ Χάρητος σύζυγος ἀπολαύω τῆς ἀξιεράστου θεᾶς καὶ τῶν δύο ἠπείρων).

Ἵπῃρχε καὶ ἄλλο διάσημον μνημεῖον οὐ τῳόντι ἱστάμενον ἐν τῷ πορθμῷ, ἀλλ' ἀπομνημονεῦον ἀρχαῖον συμβάν τῆς ἱστορίας του· ἦτον εἰκὼν ἐζωγραφημένη πρὸς μνήμην τῆς ἐκ λέμβων γεφύρας τῆς ὑπὸ τοῦ ἐκ Σάμου Μανδροκλέους κατασκευασθείσης

ἐν τῷ στενῷ διὰ τὴν διάβασιν τοῦ στρατοῦ τοῦ τῶν Περσῶν Βασιλέως Δαρείου, ὅστις ἐπεχείρησε τῷ 508 Π. Χ. εἰσβολὴν εἰς τὴν Σκυθίαν. Αὕτη ἡ εἰκὼν ἀνετέθη ἐν τῷ Ἑραίῳ ἢ ναῷ τῆς Ἑρας ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Ἰωνίας ἡ Σάμος κατέστη ἔδρα τεχνῶν καὶ τὸ Ἑραῖον ἐντελῶς στοὰ εἰκόνων.

Τὸ ἐπὶ τῇ γραφῇ τὴν τοῦ Βόσπορου ζευξίν ἐχούση ἐς τὸ Ἑραῖον ἀνατεθείση ἐπίγραμμα.

*Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε
Μανδροκλέης Ἑρῆ μνημόσυρον σχεδίσας
τῷ μὲν δὴ στέφανον περιθείς, Σάμιοισι δὲ κῦδος,
Δαρείου βασιλέως ἐκτελέσας κατὰ ροῦν.*

(Ταύτην τὴν εἰκόνα ὁ Μανδροκλῆς εἰς τὴν Ἑραν ἀνέθεσε, ἵνα δείξῃ πῶς τὸν πλήρη ἰχθύων Βόσπορον ἠδυνήθη νὰ γεφυρώσῃ· διὰ τοῦτο αὐτὸς μὲν ἐστέφθη, οἱ δὲ Σάμιοι ἐτιμήθησαν, ἀφοῦ καὶ ἡ γεφύρωσις ἐτελείωσε κατὰ τὴν ιδέαν τοῦ Δαρείου).

Ὅταν ὁ Ἀγγλικὸς στρατὸς ἦτον ἐν Ἀβυσσινίᾳ, εἶδεν ἐν ἐνὶ τῶν ἐκεῖ ναῶν εἰκόνα παριστάνουσαν τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν διερχόμενον διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· ὁ τεχνίτης εἶχε δείξει τὴν περὶ τὰ στρατιωτικὰ αὐτοῦ γνῶσιν ὀπλίσας τοὺς Ἰσραηλίτας μετὰ πυροβόλων παλαιοῦ συρμοῦ. Ὁ τῆς Σάμου εἰκονογράφος ἔπραξεν ὀρθότερον ὅταν παρέστητε τὸν στρατὸν διερχόμενον διὰ τῆς γεφύρας μετὰ καταλλήλων λογχῶν καὶ τόξων τὸν δὲ Βασιλέα καθήμενον ἐπὶ θρόνου καὶ ἐπιθεωροῦντα τὸν στρατὸν του

διερχόμενον. Γύλλιος ὁ ἀρχαιολόγος «κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν» ἵνα ἀνεύρη ἶχνος ταύτης τῆς μαρμαρίνης ἔδρας, ἀλλ' εἰς μάτην· τεμάχιον ὁμοίου θρόνου τοῦ Ξέρξου, ὅστις ἐστήθη ἐπὶ λόφου ἐν Ἀβύδῳ παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον (Δαρδανέλια) πραγματικῶς ἀνευρέθη καὶ ἐστάλη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καθ' ἃ λέγει ὁ Φράνκ Κάλμπερτ, ἀνὴρ πολυμαθῆς μέγα δὲ περὶ τὰ Τρωϊκὰ κῦρος. Δὲν δύναμαι νὰ εἶπω ποῦ εὐρίσκεται τώρα, ἀλλὰ δύναμαι νὰ εἶπω ὅτι εἶναι σχεδὸν τόσον ὁρατὸν εἰς τὸν ἐρευνητῶντα, ὅσον πάντα τὰ τιμαλφῆ πράγματα· τὰ κεκρυμμένα ἐκ τῶν χυδαίων, ἐν τῷ Μουσεῖῳ τῆς Ἀγ. Εἰρήνης.

Οἱ Βυζαντινοὶ ραφωδοὶ δικαίως ἐπήροντο διὰ τὸν Βόσπορόν των καὶ διὰ τὰς ὠραιότητας αὐτοῦ. Κινυρίζουσι συχνάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς χορδῆς. Ἴνα ἀπολαύωσι τῆς θεᾶς ἐντελέστερον καὶ ἴσως ἔνεκα λόγων οἰκονομίας, οἱ πολῖται ὠκοδόμουν τινὰς τῶν οἰκιῶν των πολὺ ὑψηλάς. Παρατήρησον τὸ παράπρον ἐνὸς ὅστις ἐνῶ ἄδει διατελεῖ σφογγίζων τὸ μέτωπόν των καὶ στενάζει ὑπὸ τὴν θερμότητα τοῦ Ἰουλίου μηνός. Ἄρχεται φέρων εἰς μαρτυρίαν τὸν ἀρχαῖον ποιητὴν Ἡσίοδον τὸν καλούμενον Ἀσκραῖον ἐκ τῆς γενετείας αὐτοῦ Ἀσκρας ἐν Βοιωτία. (Ἑπὶ ἤρξει 735 π. Χ. 100 ἔτη μετὰ τὸν Ὅμηρον.)

Εἰς τὸν οἶκον ἐν ὕψει κείμενον ἐν Βυζαντίῳ (ἢ κατ' ἄλλην ἔκδοσιν)
εἰς οἶκον κείμενον ἐν ὕψει Βυζαντίῳ

«Τῆς Ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάροισεν ἔθηκαν».

Ἐρρεπεν Ἀσκραῖος, δῶμα τότε προλέγων.

κλίμακα γὰρ ταραὴν περόων κεκαηφότι ταραῶ,

ιδρώτι πλαδαρήν ἀμφεδίηνα κόμην·
ὑψόθι εἰσερόησα θαλασσαίην περιωπήν·
καὶ τάχα τῆς Ἀρετῆς πιστότατος θάλαμος.

(Τὸ μέτωπον τῆς Ἀρετῆς ἰδρόνει· τοῦτο εἶναι ὁ καθιερωμένος νόμος τοῦ Οὐρανοῦ, ὁ Ἀσκραῖος εἶπε, καὶ βεβαίως περὶ ταύτης τῆς οἰκίας προέλεγε. Μετ' ἀγωνίας ἀναβαίνω τὴν ζαλίζουσαν αὐτῆς κλίμακα· ἰδρῶς τρέχει περὶ ἐμὲ ἀπὸ τὴν καθιδρωμένην μου κόμην· ἀλλὰ, ἀφοῦ φθάσῃ τις εἰς τὸ ὕψος θεᾶ τῆς θαλάσσης ἀναλάμπει. Ναί, οὗτος πρέπει νὰ ᾔῃ τῆς Ἀρετῆς ὁ πιστότατος θάλαμος).

Ἄλλη οἰκία παρὰ τὴν θάλασσαν ὁμιλεῖ περὶ καὶ ὑπὲρ ἑαυτῆς. Ὅταν Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας κατέστησε τὴν πόλιν ταύτην πρωτεύουσαν τῆς Αὐτοκρατορίας ὠνόμασεν αὐτὴν Νέαν Ῥώμην, ὀνομασία, ἣτις εἰσέτι διατηρεῖται ἐν τῇ ἐπισήμῳ γλώσσῃ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Αὕτη ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος οἰκία ὁμιλεῖ περὶ ἑαυτῆς συνωδὰ καθ' ἃ κεῖται ἐπὶ ταύτης τῆς παραλίας ὅταν λέγῃ.

Εἰς τὴν Μαξιμίμου οἰκίαν.

*Δείματο Μαξιμίμος νεοπηγέος ἐνδοθι Ῥώμης
Αὐταῖς ἠόρεοσι θεμέλια καρτερὰ πῆξας
Ἀγλατῆ δέμοι ἀμφὶς ἀπειρεσέη τετάρνυται.
Τῇ καὶ τῇ, καὶ ὀπισθεν ἔχω πόλιν· ἀλλὰ καὶ ἄντην
Πάνθ' ὀρώ γαίης Βιθυνῆδος ἀγλαὰ ἔργα.
Ἡμετέροις δ' ὑπέρερθεν ἐρισθερέεσσι θεμέθλοις
Πόντος ἄλλος προχοῆσι κυλινδεται εἰς ἄλλα διαρ
Τόσσοι ἐπιψαύων, ὀπόσοι χθονὸς ἄκρα διῆναι.*

*Πολλάκι δὲ ἐξ ἐμέθεν τις ἐὼν μέγα θυμὸν ἰάνθη,
Βαίῳν ὑπερκύβας, ἐπεὶ εἴσθεθ' ἄλλοθεν ἄλλα,
Δένδρεα, δώματα, ρῆας, ἄλα, πόλιν, ἡέρα, γαῖαν.*

(Ἐν τῇ Νέᾳ Ῥώμῃ ὁ Μαξιμίνοσ, πρὸ τοῦ οἰκοδομῆσαί με ἔθεσε τὰ θεμέλιά μου πλησίον τῆς θαλάσσης στερεῶσ βασιζόμενα ἐπὶ τῆς παραλίας· περίξ ἐμοῦ λάμψις παραπολὺ λαμπρὰ πρὸς ἔκφρασιν διαχύνεται· ἡ πόλις κεῖται ὀπισθεν καὶ ἔμπροσθέν μου· καὶ ὅμως βλέπω τὰς καλῶσ γεωργημένασ χώρασ τῆσ Βιθυνίας· ἐνῶ ὀρμῶντα ὑπὸ τοὺσ πόδασ μου δυνατὰ ἀπὸ θαλάσσης εἰσ θάλασσαν τὰ ρεύματα κυλίονται καὶ φιλοῦσι τῆσ γῆσ τὸ χεῖλοσ. Ἡδύνει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου δι' ἐνὸσ βλέμματοσ νὰ διορᾷ ἅπασαν τὴν ζωγραφικὴν θέαν ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ δώματοσ, δένδρα, μέγαρα, ναῦσ, θάλασσαν, πόλιν, γῆν.

Ὅφισ τισ τῆσ ἀντικρὺ παραλίας δίδεται ἡμῖν πάλιν εἰσ τοὺσ ἐπὶ τοῦ παλατίου στίχοσ τοῦ καλομένου τῶν Σοφιανῶν καὶ ἰσταμένου παρὰ τὴν Χαλκηδόνα περὶ τὸ Φενέρ-Μπαγτζέ. Πρέπει νὰ σημειώσω ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλο παλάτιον ὀμώνυμον ἐπὶ τῆσ Εὐρωπαϊκῆσ ὄχθησ πλησίον εἰσ τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ νῦν καλούμενον Κατεργὰ Λιμάνι. Ἀμφότερα αὐτὰ ἀνηγέρθησαν ὑπὸ Ἰουστίνου τοῦ Βου ὑπὲρ τῆσ Αυτοκρατείας αὐτοῦ Σοφίας περὶ τὸ 578 Μ. Χ.

Εἰσ τὰ παλάτια Σοφια ῶν.

*Ὅπποθι τεμνομένησ χθοῦδσ ἀνδιχα πόρτον ἀνοίγει
Πλαγκτόσ ἀλιχλύστων πορθμόσ ἐπ' ἡῶντων,
Χρῦσαα συλλέκτρον τὰδ' ἀνάκτορα θῆκεν ἀνάσση*

*Τῇ πολυκνυδίστῃ θεῖος ἀναξ Σοφίῃ.
Ἄξιον, ᾧ Ῥώμῃ μεγαλοκρατές, ἀντία σεῖο
Κάλλος ἀπ' Εὐρώπης δέρχεται εἰς Ἀσίην.*

(Ὅπου ἡ ξηρὰ χωρίζεται, σχιζομένη ὑπὸ τῆς θαλάσσης εἰς δύο, καὶ ὀρμῶντα ὕδατα κυματοῦνται εἰς τὸ πέλαγος, ὁ θεῖος ἡμῶν βασιλεὺς παλάτιον λαμπρὸν μετὰ χρυσῆς λαμπρότητος ἐκεῖ ᾠκοδόμησε διὰ τὴν Σοφίαν τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ Βασίλισσαν. Ἐκ τῆς Εὐρώπης θεωροῦσα εἰς τὴν Ἀσίαν βλέπε, ὑπερήφανος Ῥώμῃ, ἀξίαν ὠραιότητα ἐνατενίζουσαν εἰς σέ).

Τῇ Αὐτοκρατείρᾳ Σοφία ὑπῆρχε καὶ ἄγαλμα ἀνεγερθὲν πρὸς τιμὴν τῆς καὶ ὑπ' αὐτὸ δίστιχον ἐπιγεγραμμένον μετὰ παραγραμματισμοῦ (ἢ παιγνηγορίας, calembour) ἐπὶ τοῦ ὀνόματός τῆς, ὃς σημαίνει Σοφίαν. Ἰστατο πλησίον τοῦ παλατίου τοῦ παρὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν ὄχθην

*Αἰσορίων δέσποιναν Ἰουλιανὸς πολιοῦχος
Ὡς σοφίης μέστην ἄνθετο τὴν σοφίαν.*

(Ἡ Βασίλισσα τῶν Ῥωμαίων Σοφία ἐνταῦθα διὰ τοῦ πολιοῦχου Ἰουλιανοῦ πλήρης σοφίας ἴσταται).

Καὶ ἄλλο κόσμημα οἰκοδομήματος ἦτον ἐπὶ τῆς ἄκρας τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας· λέγεται ὅτι ὑπερέκειτο τοῦ Βοσπόρου ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Ἡραίου.

Εἰς εἴσοδον τῆς Ἱερείας.

*Τούτου Ἰουστινιανὸς ἀγακλέα δείματο χῶρον,
Ἵδατι καὶ γαίῃ κάλλος ἐπικρεμάσας.*

(Ταύτην τὴν λαμπρὰν ἔπαυλιν ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνήγειρε καταρεύουσαν ἐν ὠραιότητι ἐπὶ θαλάσσης καὶ ξηρᾶς).

Ὁ συρμός τοῦ προεκβάλλειν τὸ μέτωπον οἰκιῶν ἐπάνωθεν τοῦ ὕδατος ἐκληρονομήθη ἀπὸ τοὺς παλαιούς Ῥωμαίους, μ' ὄλον ὅτι ἐσατυρίσθη ὑπὸ τοῦ Ὅρατίου (ᾠδὴ Γ. 1, 34) καὶ ἄλλων ὡς ἀδικαιολόγητος πολυτέλεια καὶ ἀλαζονεία. Δείγματα τοιούτων ἐπαύλεων (Γυαλίων) φαίνονται ἐπὶ τῶν τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηίας. Ἡ παράδοσις βεβαίως ἐτηρήθη ἐνταῦθα μέχρι τῆς σήμερον, καθὼς δύναται τις νὰ ἴδῃ ἀπερχόμενος διὰ λέμβου ἀπὸ τὸν Κεράτιον κόλπον εἰς τὸ Ζεῖτιν-Βουρνοῦ. Ὅ,τιδῆποτε καὶ ἂν λέγῃ ὁ Ὅράτιος, ἢ διευθέτησις ἐξησφάλιζεν ὠφελείας ἀλιείας καὶ λεμβοπλοίας. Ὁ σατυριστὴς οὐδέποτε, ὅμως, θὰ διεφιλονείκει τὴν τῶν Βυζαντινῶν ἀπόλαυσιν τῶν παρὰ τὴν θάλασσαν κήπων· καὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς φιλοκαλίας διέκρινε τὸν Βυζαντινὸν ἀπὸ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνοσ. Ὁ Σίλλερ (Schiller), εἰς τὰς περὶ τῆς αἰσθηματικῆς ποιήσεως παρατηρήσεις του, σημειοῖ μετ' ἐκπλήξεως πόσον ὀλίγα ἴχνη ἀπαντῶνται μετὰξὺ τῶν ἀρχαίων τοῦ αἰσθηματικοῦ ἐνδιαφέροντος, μεθ' οὗ ἡμεῖς, ἐν νεωτέροις καιροῖς, ἀφοσιούμεθα εἰς τὰ ἀτομικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς φυσικῆς ἐξεικονίσεως ἢ θεᾶς (Ἰδ. Κόσμον τοῦ Humboldt Β. σ. 372—3). Ὁ Humboldt ἐπομένως παρατηρεῖ ὅτι βαθύτερον αἶσθημα ὑπὲρ τῆς φύσεως καὶ μεγαλειτέρα λεπτότης αἰσθητικότητος δεικνύεται εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἑλληνικῆς Ἀνθολογίας, ἣτις μετεδόθη ἡμῖν κατὰ τοιούτους διαφόρους τρόπους καὶ ἐκ τοιούτων διαφορῶν ἐποχῶν. (ὁ αὐτὸς σ. 379.)

Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι τέσσαρες γραμμαὶ ἐπὶ εὐα-

ρέστων ἀντιθέσεων παρουσιαζομένων ὑπὸ χαρακτήρων ξηρᾶς καὶ θαλάσσης συνδυαζομένων, καὶ, καθὼς ἀγάλματα ἐθνικῶν θεῶν κοσμοῦσι τοὺς Γαλλικοὺς κήπους, οὕτω καὶ ἐνταῦθα δεικνύονται ἐν τῇ εἰκόνι Νηιάδων καὶ Νηρείδων ἡ συσσωμάτωσις καὶ παράστασις, ὡς τινες διατείνονται, πηγῶν καὶ κυμάτων.

Εἰς κήπον παράλιον.

Πόντος ὑποκλύζει χθονὸς ἔδραν· ἀπλωτα δὲ χέρσου

Νῶτα θαλασσαίοις ἄλσει τηλεθάει·

Ὡς σοφός, ὅστις ἔμιξε βυθὸν χθονί, φύκια κήποις,

Νηιάδων προχοαῖς χεύματα Νηρείδων.

(Ὅπου ὁ Ὀκεανὸς λούει τῆς γῆς τὸ ὑποπόδιον, ἐκεῖ θαλάσσιαι σκιάδες κοσμοῦσι τὰ στερεὰ μικρὰ κύματα· σοφὸς ἦτον ἐκεῖνος ὅστις ἀνέμιξε θάλασσαν μὲ ξηρὰν, φύκια μὲ κήπους καὶ ρυάκια Νηιάδων μὲ θάλασσαν Νηρείδων.)

Δυνάμεθα νὰ ἐξέλθωμεν ὀλίγον ἐκ τῆς πόλεως τώρα χωρὶς ν' ἀποχωρισθῶμεν τοῦ παραλίου καὶ φθάνομεν εἰς μειδιῶν προάστειον, τὰ Φλόρια (καλῶς ἐγνωσμένος δημόσιος κήπος ἔξω τῶν τειχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως). Τὸ προάστειον τοῦτο τὰ περὶ ἑαυτοῦ γνωστὰ ποιεῖ ἐν δημοσίῳ ἐκτυπώματι ὡς ἐφεξῆς:

Εἰς Προάστειον.

Ἵδασι, καὶ κήποισι, καὶ ἄλσει, καὶ Διορύσῳ

καὶ πόντου πλήθω γείτορος εὐφροσύνη.

Τερπνὰ δέμοι γαίης τε καὶ ἐξ ἄλλος ἄλλοθεν ἄλλος,
 Καὶ γριπεὺς ὀρέγει δῶρα καὶ ἀγρονόμος.
 Τοὺς γ' ἐν ἔμοι μίμνοντας ἢ ὀρνίθων τις ἀεῖδων
 Ἡ γλυκὺ πορθμῶν φθέγμα παρηγορεῖ.

(Ἐν ἀφθονίᾳ ἔχω ὕδατα καὶ κήπους καὶ δάση καὶ ἀμπέλους καὶ τὴν εὐφραίνουσαν γείτονα θάλασσαν· ἰδὲ πῶς ὁ ἄλιεὺς καὶ ὁ γεωργὸς φέρουσι δῶρα. Τοὺς δὲ παρ' ἔμοι μένοντας παρηγορεῖ τὸ κοιλάδημα τινὸς ἐκ τῶν πτηνῶν ἢ τὸ γλυκὺ ἄσμα τῶν λεμβούχων).

Στρέφομεν ὀπίσω πρὸς τὸν Βόσπορον καὶ εὐρισκόμεθα νῦν εἰς τὴν Στένην, ὄνομα παρεφθαρμένον, ἀντὶ « τὸ Σωσθένιον ».

Οἱ Βυζαντινοὶ ἠγάπων νὰ καταφεύγωσιν εἰς τὸ Σωσθένιον ἵνα διέρχωνται τὰς ἐορτὰς μετὰ παρέλευσιν τοῦ χειμῶνος. Ἡ χορεύτρια, ἧς τὸ ἄγαλμα ἴστατο ἐκεῖ, ἐνόμισε τὸν τόπον κατάλληλον καὶ ἐπικερδῆ πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἐπιδεδξιότητός της.

Εἰς εἰκόνα Ὀρχηστρίδος ἐν τῷ Σωσθενίῳ.

Εἰμὶ μὲν Ἑλλαδίη Βυζαντιάς, ἐνθάδε δ' ἔστην
 Ἡχι χοροστασίην εἶαρι δῆμος ἄγει,
 Ὅπποθι πορθμῶ γαῖα μερίζεται· ἀμφότεραι γὰρ
 Ἄρτυγες ὀρχηθμοὺς ἤνεσαν ἡμετέρους:

(Εἶμαι Ἑλληνὶς ἐκ Βυζαντίου, καὶ ἐδῶ ἵσταμαι ὅπου οἱ πολῖται χορεύουσι τὴν ἀνοιξιν καὶ ἀφ' ὅπου ἡ ξηρὰ διὰ πορθμοῦ χωρίζεται· διότι ἀμφότερα τὰ ἀντικρῦζοντα μέρη τοὺς χοροὺς ἐπήνεσαν.)

Αὐτοὶ ἀπήλαυον τῆς ὠραίας θέσεως τῆς πρωτεύουσας των, καὶ ἐφαίνοντο ὅτι ἔχουσι τὴν πλήρη εὐ-

δαιμονίαν τὴν ἀπαγγελθεῖσαν ὑπὸ τοῦ παλαιοῦ χρησμοῦ ὅστις, πρέπει νὰ σᾶς προειδοποιήσω, δὲν ὀμιλεῖ περὶ κυνῶν, πραγματικῶν ὀλολυζόντων κυνῶν, ἀλλὰ περὶ δύο ποταμῶν Κυδάρεως καὶ Βαρβύσου, αἵτινες κατήρχοντο ἐκ τῶν λόφων καὶ ἔρρεον εἰς τὸ Χρυσοῦν Κέρας ἢ Κεράτιον κόλπον.

*Οὐβιοὶ οὐ κείνην ἱερὴν πόλιν οἰκῆσουσιν

*Ἀκτὴν Θρηϊκίην, ἐνυγρον παρά τε στόμα Πόντου,

*Ἐνθα δύο σκύλακες πολίην λάπτουσι Θάλασσαν

*Ἐνθ' ἰχθὺς ἔλαφος τε τομὸν βόσκειται ἐς αὐτόν.

(Μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὴν παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Πόντου ἐπὶ τοῦ παρσλίου τῆς Θράκης ἱερὰν ἐκείνην πόλιν κατοικίαν των· ἐκεῖ, ὅπου δύο σκύμνοι λείχουσι τὸν ἀφρόν τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅπου ἰχθὺς καὶ ἔλαφος βόσκειται εἰς ἓνα τόπον.)

ὄντες ἐν τῇ ἐξοχῇ οὐ μακρὰν τῆς εὐνοουμένης πόλεως δυνάμεθα νῦν νὰ περιφερώμεθα ἐπὶ τῶν ἀγρῶν καὶ μετὰ τοῦ Ἀντιφίλου ν' ἀποτανωθῶμεν πρὸς εὐμέγεθες δένδρον, πρὸς ὃ πορευόμεθα ἵνα προφυλαχθῶμεν ἐκ τῆς θερμότητος.

Εἰς δένδρα.

Κλῶνες ἀπηρόριοι ταραῆς δρυὸς, εὐσκιον ὕψος

*Ἀνδράσιν ἄκρητον καῦμα φυλασσομένοις,

Εὐπέταλοι, κεράμωρ στεγαρώτεροι, οἰκία φαττῶν,

Οἰκία τεττίγων, ἔρδιοι ἀκρέμονες,

Κἀμὲ τὸν ὑμετέρησιν ὑποκλιθέντα κόμησιν

Ρύσασθ' ἀκτίων ἡελίου φυγάδα.

(Κλῶνοι κρεμάμενοι ἐξηπλωμένης δρυὸς, ἐνσχία-

σκον ὕψος εἰς ἄνδρας προφυλαττομένους ἀπὸ ἀνυπόφορον καῦμα, μεθ' ὠραίων φύλλων, προφυλάττοντες καλλίτερα ἀπὸ κεραμίδια, οἰκία θνητῶν, κλάδοι τοῦ καθαροῦ ἀέρος, χορηγήσατε καὶ εἰς ἐμὲ τὴν προφυλακτικὴν σκιὰν ἵνα ἀποφύγω ἐν ἀσφαλεῖ καταφυγίῳ τὴν μανίαν τοῦ ἡλίου.)

Νῦν δυνάμεθα ν' ἀγροδιαιτήσωμεν μετὰ τοῦ νομομαθοῦς Ἀγαθίου, ὅστις διὰ τινὰ λόγον ὑποχρεοῦται νὰ παραιτηθῇ τῆς ἐν δικαστηρίοις ἐργασίας του. Ἐνταῦθα ὁ μεταφραστὴς ἀπαντᾷ δυσκολίαν τινὰ, δυσκολίαν καθαρῶς πηγάζουσαν ἐξ ἐκείνης τῆς ἰδιοτροπίας τοῦ συρμεῦ τοῦ ἐκλέγειν ἐπίθετα χαριεντισμοῦ καὶ τοῦ παριστάνειν φιλούμενόν τι πρόσωπον ὑπὸ τὸ σχῆμα τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ εὐνοουμένου ζώου. Τίς μεταξὺ ὑμῶν δὲν ἐκλήθη ἐνίοτε « ἀρνίον ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ γλώσσει; » ἀλλὰ πῶς τις ἤθελεν ἐκπλαγῆ καλούμενος δάμαλις; Καὶ ὅμως ὅμοιόν τι ἦτον ἐν τῶν ὑπερηφανεστάτων ὀνομάτων, ἃ οἱ Βυζαντινοὶ μετεχειρίζοντο. Ὁ Ἀγάθιος παριστᾷ τὰς τέρψεις τῆς ἐξοχῆς ἐν τῷ καθαρῷ ἀέρι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκβάλλει βαθὺν ἀναστεναγμόν.

Ἵπομνηστικὸν πρὸς Παῦλον Σιλεντιάριον ἢ
Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ πέραν τῆς πόλεως διάγοντος διὰ τὰ
λύσιμα τῶν νόμων

Ἵπομνηστικὸν πεμφθὲν πρὸς Παῦλον Σιλεντιάριον.

*Ἐρθάδε μὲν χλοάουσα τεθελότι βῶλος ὄραμνω
Φυλλάδος εὐκάρπου πᾶσαν ἔδειξε χάριν*

*Ἐρθάδε δὲ κλάζουσιν ὑπὸ σκιεραῖς κυπαρίσσοις
Ὅριθες δροσερῶν μητέρες ὄραλιχων*

Καὶ λιγυρὰν βομβεῦσιν ἀκανθίδες· ἢ δ' ὀλολυγῶν

Τρύζει, τρηχαλέαις ἐνδιάουσα βάτοις.

Ἄλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ σέο μῦθον ἀκούειν

ἤθελον, ἢ κιθάρας κρούσματα Δηλιάδος;

Καὶ μοι δισσὸς ἔρωσ περικίδναται· εἰσοράαν γάρ

Καὶ σέ μάκαρ ποθέω, καὶ γλυκερὴν δάμαλιν,

Ἦς με περισμύχουσι μεληδόνες· ἀλλὰ με θεσμοὶ

Εἴργουσιν ῥαδινῆς τηλόθι δορκαλίδος.

(Ἐν μέσῳ σκιερῶν δενδρώνων, τὸ δροσερὸν δάσος ἐξαπλόνει τὸν πράσινον αὐτοῦ θρόνον μετὰ καρποφόρων κλάδων ἐπικρεμαμένων ἐνταῦθα, προφυλαττόμεναι ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς κυπαρίσσου ὄρνιθες μητέρες κοιλαδοῦσιν ἐνῶ περιποιοῦνται τὰ νεογνά των· αἱ ἀκανθίδες γλυκὰ τερετίζουσι· καὶ ὁ γρύλλος εἰς τούτους τοὺς τραχεῖς βάτους τρίζει· ἀλλὰ πῶς δύνανται ταῦτα νὰ μὲ τέρωσιν, ἐνῶ ὑπερεπιθυμῶ ν' ἀκούω τὴν φωνὴν σου ἢ τὰ κρούσματα Δηλιάδος κιθάρας; διπλοῦς ἔρωσ μὲ πληροῖ, ἤθελον νὰ βλέπω σέ, μάκαρ, καὶ τὴν γλυκεῖαν δάμαλιν (δηλ. αὐτὴν, ἣν τόσον ἀγαπῶ)· ἀλλὰ φροντίδες μὲ κατατρῶγουσι καὶ θεσμοὶ σκληροὶ μὲ τηροῦσι πολὺ μακρὰν ἀπὸ τὴν τρυφεράν μου δορκάδα.)

Πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ βυθισθῶμεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θορύβου τῆς, βόμβου, ἐπάρσεως, γέλωτος καὶ ἀντιζηλίας, θέλομεν ἐπισκεφθῆ ὀλίγας οἰκίας παρακειμένας εἰς τὴν θάλασσαν, λουόμενας εἰς τὸ φῶς καὶ δροσιζομένας ὑπὸ τοῦ Βορείου ἀνέμου.

Αὕτη ἡ μεγάλη οἰκία εἶναι εἶδος πανδοχείου ἢ ξε-

νοδοχείου. Φαντάζομαι ὅτι πρέπει νὰ ἴστατο ἐπὶ τοῦ Βορείου μέρους τῆς πόλεως κατὰ τὸ μέρος τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Αὕτη ἡ οἰκία διηγεῖται τὴν ἱστορίαν τῆς· ὁ οἰκοδομήσας αὐτὴν ἀπέθανε καὶ ἐτάφη, ἀλλὰ τὸ ξενοδοχεῖον θεωρεῖ ἐν ἑαυτῷ ἐπιζήσαντι τοσοῦτον σημαντικὸν καὶ δραστήριον μέρος τοῦ οἰκοδομήσαντος αὐτό, ὥστε αὐτός, δηλαδὴ ὁ Μουσώνιος, δύναταί τις νὰ εἶπη ὅτι ζῆ ἐν τῷ πολυασχόλῳ καὶ ἀξιεράστῳ αὐτοῦ προϊόντι.

Εἰς οἶκον Ἄγαθόν σχολαστικοῦ ἐν Βυζαντίῳ.

Τεῦξέ με πολλὰ καμῶν Μουσώνιος, οἶκον ἀρητὸν

Τηλικόν, ἀρκτῶσις ἄσθμασι βαλλόμενον.

Ἐμπης οὐκ ἀπέειπερ ἀφεγγέα δώματα Μοίρας,

Ἄλλὰ με καλλείψας ἐν χθονὶ ραιεταί,

Κ' ῥ' ὁ μὲν εἰς ὀλίγην κεῖται κόριν ἢ δὲ περισσὴ

Τέρψις ἐπὶ ξένοις ἀνδράσιρ ἐκκέχυμαι

(Μὲ κατεσκεύασε πολὺ κοπιάσας ὁ Μουσώνιος, οἶκον θαυμάσιον τοσοῦτον, ὑπὸ τῶν ἀρκτῶων πνοῶν προσβαλλόμενον· καὶ ὅμως δὲν ἀπέλειψε τὰ σκοτεινὰ δώματα τῆς Μοίρας, ἀλλ' ἐγκαταλείψας με κατοικεῖ ἐντὸς τῆς γῆς καὶ αὐτὸς εἰς ὀλίγην κόριν κεῖται [δηλ. μικρὸς εἶναι ὁ τάφος του], ἀλλ' ἡ τέρψις μεγάλη μεθ' ἧς διασκεδάζω τοὺς ξένους).

Ἡ φιλοξενία ἦτον ἀρετὴ ἀναγκαιοτάτη εἰς τοιοῦτον ἐμπορικὸν τόπον, ὡς οὗτος, ὅστις ἦτο μέγα ἐμπορεῖον τοῦ κόσμου, προεξέχον ἄσυλον ἐμπόρων, πρωτεύων λιμὴν καταφυγίου διὰ τοὺς ναυαγοῦντας, ἄσυλον διὰ ξένους καὶ ἀποδημοῦντας καὶ περιπλέον

τὸ κέντρον, εἰς ὃ οἱ δυστυχεῖς ἢ τὰ θύματα τῆς δικαιοσύνης ἐσύροντο ἐνώπιον τῶν Αὐτοκρατορικῶν δικαστηρίων ἐκ τῶν ἀπωτάτων ἄκρων μεγάλης Αὐτοκρατορίας.

Αὕτη ἡ ἀρετὴ τῆς φιλοξενίας καὶ ἐπρεσβεύετο καὶ ἐπράττετο. Τὸ Βυζάντιον ἐφημίζετο καθὼς καὶ αἱ Ἀθῆναι, ἡ Κόρινθος, ἢ ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ Φάσις καὶ ἄλλοι λιμένες διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν κατοίκων των (Ἴδε τὸ Κλασ. Λεξ. τοῦ Σμίθ).

Πολῖται τινὲς τοῦ Βυζαντίου ὠμοίαζον τὸν Ἀθηναῖον ἐκεῖνον, ὅστις ἐφιλοξένει ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐνδεεῖς τῆς πατρίδος του.

Ὁ Κίμων ἐδείκνυε τὴν ξενίζουσαν θύραν, ἀλλ' ὁ Διονύσιος ἐπραττε τὸ ἐναντίον.

Ἡδυνάμην νὰ ὀμιλήσω περὶ τοῦ μονοστατικοῦ Πτωχοκομείου καθὼς καὶ τοῦ Ξενῶνος, τοῦ ἐν Εὐρώπῃ ἀρχαιοτάτου Νοσοκομείου τοῦ θεμελιωθέντος ὑπὸ Ζωτίκου. Ἦτον ἡ πρώτη θεὰ, ἣν ἔβλεπέ τις πρὸ πλειόνων τῶν ὀκτῶ ἑκατονταετηρίδων κατερχόμενος τὸν Βόσπορον καὶ φθάνων εἰς τὸ Χρυσοῦν Κέρασ. Ἦτο τὸ καταφύγιον τῶν ἀσθενῶν, γερόντων, ὀρφανῶν καὶ ἀπομάχων στρατιωτῶν· ἀλλ' οὐδὲν εὔρον περὶ τοῦ καταστήματος τούτου ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Μικρόν τι ἐπίγραμμα ἀναγγέλλει τὴν ἀρχὴν καὶ ὑπενθυμίζει ἡμᾶς περὶ τῆς ὑποδεξιῶσεως τῆς γινομένης ὑπὸ τῶν μοναστηρίων τῶν τε παλαιῶν καὶ σημερινῶν ἐν τε τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει.

Εἰς Ξενοδοχεῖα

Ἵπὸ Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

*Ἄστος ἐμοί, καὶ ξένος, ἀεὶ φίλος· οὐ γὰρ ἐρευνᾶν
Τίς, πόθεν, ἢ ἐ τίνων, ἔστι φιλοξενίης.*

(Πολίτης εἶμαι καὶ ξένος, πάντοτε φίλος· διότι
δὲν εἶναι τῆς φιλοξενίας ἴδιον νὰ ἐρευνᾶ τίς εἶναι,
πόθεν ἢ τίνων.

Ἦκούσατε περὶ τοῦ περιφήμου ξενοδοχείου τοῦ
καλουμένου Ξενῶνος ἰδρυθέντος ὑπὸ τινος φιλαν-
θρώπου πλουσίου, ὀνόματι Σαμφῶν, Ῥωμαίου Πα-
τριχίου. Ἐκεῖτο παρὰ τὴν Ἀγ. Σοφίαν καὶ Ἀγ. Εἰ-
ρήνην. Δὲν εὔρον ἀσμάτιον περὶ τούτου· ἀλλ' ἐνταῦ-
θα ἀναγράφονται στίχοι τινὲς περὶ ὁμοίου καθιδρύ-
ματος ἀνεγερθέντος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἐν Ἀ-
λεξανδρείᾳ δαπάνη ἀγαθοῦ τινος Ἐπισκόπου τῶν ἡ-
μερῶν ἐκείνων καλουμένου Εὐλογίου.

Εἰς Ξενοδοχεῖα

Ἵπὸ Σωφρονίου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.

*Ὅ πρὶν ἀλώμενος, καὶ ἀρέστιον ἔχρος ἐλαύνων,
Εἶτ' ἀφ' ὀδοιπορίας, εἶτ' ἀπὸ ναυτιλίας,
Ἐνθάδε νῦν προσιῶν στήσον ξένε τὸν πόδα
Ναιετάειν ἐθέλων, οἶκον ἑτοιμον ἔχων.
Εἰ δέ με καὶ τίς ἔτευξεν ἀραχρινέεις πολιήτης,
Εὐλόγιος, Φαρίης ἀρχιερεὺς ἀγαθός.*

(Ὁ πρότερον περιπλανώμενος καὶ διατρέχων ἀνέ-
στιος εἶτε ἐξ ὀδοιπορίας εἶτε ἀπὸ θαλασσοπλοίας,
ἐνταῦθα νῦν προσερχόμενος στήσον ξένε τὸν πόδα
σου· ἐὰν θέλῃς νὰ μείνῃς, εὐρίσκεις οἶκον ἑτοιμον.

Ἐὰν δὲ καὶ ἐρωτᾷς τίς πολίτης κατεσκεύασεν αὐτόν; Εὐλόγιος ἀγαθὸς ἀρχιερεὺς τῆς Φαρίας.)

Ὁ ἐξῆς οἶκος πρέπει νὰ ᾗτο ἐπὶ ἐξέχοντος ἀκρωτηρίου.

Εἰς οἶκον ὑψηλὸν ἐν Βυζαντίῳ.

Τρισσὸθεν εἰσορῶ πολυτερπέα ρῶτα θαλάσσης,

Πάντοθεν ἡματίῳ φέγγει βαλλόμενος.

Εἰς ἐμὲ γὰρ κροκόπεπλος ὅταν περικίδνεται Ἥως,

Τερπομένη, στείχειν πρὸς δύσιν οὐκ ἐθέλει.

(Ἐκ τριῶν μερῶν βλέπω τὸ ὠραῖον πλάτος τῆς θαλάσσης, ἐκ παντὸς μέρους τὸ φῶς ἀφικνεῖται εἰς ἐμὲ, ἡ Αὐγὴ περιπαθῶς περὶ ἐμὲ περιβάλλεται τὴν κροκοειδῆ αὐτῆς ἐσθῆτα καὶ διαμένει μὴ θέλουσα νὰ σύρῃ αὐτὴν πρὸς τὴν Δύσιν.)

Ἄλλ' ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ ἀναγινώσκομεν διηγήσεις τινὰς περὶ τῶν τρόμων τῆς θαλάσσης συνάμα δὲ καὶ τῶν ὠραιότητων τῆς ἐν αὐτῇ ὡς δι' ἀντανεκλάσεως παριστάνονται τοῦ ἀστάτου στοιχείου τὰ σκυθρωπάσματα ὡς καὶ τὰ μειδιάματα.

Τὸ ἐξῆς περιστατικὸν δεικνύει τὸν κίνδυνον τοῦ ἀναμιγνύεσθαι εἰς τὰ ναυτικὰ, εἴαν τις δὲν ᾗται θαλασσινός. Βοσκὸς τις βλέπων κενὴν λέμβον σειομένην παρὰ τὸ παράλιον, παραιτεῖ τὸ ποιμνιόν του καὶ προσπαθεῖ νὰ σύρῃ τὴν λέμβον εἰς τὴν ξηρὰν, ἀλλ' ἐν τῇ προσπαθείᾳ του αὐτὸς ἐκ τοῦ ἐναντίου σύρεται εἰς τὴν θάλασσαν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ριψοκινδυνεύσεως εἶναι ὅτι ὁ μὲν βοσκὸς ἐπνίγη ἡ δὲ λέμβος κατεβυθίσθη συντριφθεῖσα ἐπὶ τῶν ὑφάλων.

Εἰς ναυάγιον.

Νηὸς ἀλιστρέπτου πλαγκτὸν κῦτος εἶδεν ἀπ' ἀκτῆς
Μηλοβότης, βλοσυροῖς κέμασι συρόμενον·
Χεῖρα δ' ἐπέριψεν· τὸ δ' ἐπεσπάσατ' εἰς βυθὸν ἄλλης
Τὸν σώζονθ'· οὕτω πᾶσιν ἀπηχθάνετο.
Ναυηγὸν δ' ὁ ρομεὺς ἔσχε μόρον. ὦ δι' ἐκείνην
Καὶ δρυμοὶ χῆροι πορθμίδα, καὶ λιμένες.

(Νηὸς σειομένης ὑπὸ τῆς θαλάσσης περιπλανώμενον σκάφος βοσκὸς ἰδὼν ἀπὸ τὴν ἀκτὴν συρόμενον ὑπὸ τρομερῶν κυμάτων, ἤπλωσε τὴν χεῖρά του· τὸ δὲ σκάφος ἔσυρεν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης τὸν σώζοντα· οὕτως εἰς ὅλους ἦτο δυσάρεστον. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ βοσκὸς ἔσχε τύχην ναυαγήσαντος· ὦ! δι' ἐκείνο τὸ πλοῖάριον καὶ δρυμοὶ καὶ λιμένες ἐγένοντο ἔρημοι.)

Ἡ ἐξῆς συμφορὰ εἶναι ἡ καταστροφή λέμβου καὶ λεμβούχου· βεβαίως φλεγομένη αὐτὴ ἀφ' ἑαυτῆς διαδηλοῖ τὴν καταστροφὴν της. «Ἐνῶ αὐτὴ κατ' εὐθεῖαν διευθύνεται πρὸς τὸ παράλιον ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ μνεῖα αἰνιγματώδης γίνεται περὶ τῆς Ἀργούσ, τῆς περιφήμου νηὸς τῶν Ἀργοναυτῶν, πρέπει νὰ διηγηθῶ, ἐὰν ἐνθυμοῦμαι τὸν μῦθον ὀρθῶς, ὅτι δὲν ἔσχεν ἀνάγκην πηδαλιουχίας ἔνεκεν τῆς ὑποχρεωτικῆς περιποιήσεως ἐνὸς θαλασσίου θεοῦ καλουμένου Γλαύκου, ὅστις διηύθυνε πρὸς τὰ ἔμπρὸς τὸ πλοῖον εἰς τὸν πρὸς ὄν ὄρον, ἀδολεσχῶν συνάμα μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ. Ὁ Γλαῦκος θὰ κατεῖχε τότε τὴν θέσιν ῥυμουλκοῦ πλοιάρχου ἐν τῷ Βοσπόρῳ».

Εἰς Νῆας.

Πύρρος ὁ μονερέτης ὀλίγη νηὲ λεπτὰ ματεύων
Φυκία, καὶ τριχίνης μαινίδας ἐκ καθέτης (ἢ καθέτου)
Ἠϊόνων ἀποτῆλε τυπεῖς κατέδουπε κεραυρῶ·
Νηὺς δὲ πρὸς αἰγιαλοὺς ἔδραμεν αὐτομάτη
Ἀγγελίην θείω καὶ λιγρῷ μῆνυσα.

(Πύρρος ὁ μονερέτης [μὲ ἐν κωπίον] ἐν πλοιαρίω ζητῶν λεπτὰ φυκία καὶ μὲ τριχίνην καθητήν προσπαθῶν νὰ πιάσῃ μαινίδας ἐκ τῶν παραθαλασσίων ὀχθῶν· τὸ δὲ πλοιάριον πρὸς αἰγιαλοὺς ἔδραμεν αὐτοκίνητον καὶ ἀγγελίαν ἐδήλου διὰ πυρὸς καὶ καπνοῦ· τὴν τρῶπιν τοῦ πλοίου τῶν Ἀργοναυτῶν δὲν ἐπόθησε.)

Μετὰ μακρὸν ταξείδιον καὶ πεῖραν ἱκανὴν εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοῖον εἰσέρχεται εἰς τὸν λιμένα καὶ καίεται ἀφοῦ ἐσύρθη ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· νομίζει πολὺ σκληρὸν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἔχῃ εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἀποφαίνεται ὅτι ἐκ τῶν δύο στοιχείων ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, ἡ θάλασσα εἶναι ἀσφαλεστέρα.

Εἰς νῆας.

Μυρία μετρήσασαν ἀμετρήτοιο θαλάσσης
Κύματα, καὶ χέρσῳ βαῖδν ἐρεισαμένην,
Ἔλεσεν οὐχὶ θάλασσα, νεῶν φόβος, ἀλλ' ἐπὶ γαίης
Ἠφαιστος. Τίς ἐρεῖ πόρτοιο ἀπιστότερον;
Ἐρθεν ἔφην ἀπόλωλα· παρ' ἠϊόνεσσι δὲ κεῖμαι,
Χέρσῳ τὴν πελάγεος ἐλπίδα μεμφομένην.

(Κατὰ μυρίων κυμάτων τῆς ἀμετρήτου θαλάσσης.

ἀντέστην, ἀλλὰ μίαν στιγμὴν διέμεινα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς· οὐχ ἡ θάλασσα νῦν, ἀλλὰ τὸ πῦρ κατέστρεψεν ἐμέ, ὅστις θέλω λέγει ὅτι ἡ ξηρὰ εἶναι ἀπιστοτέρα τῆς θαλάσσης. Οὕτω ναυαγήσας ἐπὶ τῆς παραθαλασσίου ὄχθης παραπονοῦμαι διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἀπολεσθεῖσαν ἐλπίδα μου καταφυγίου.)

Ἐνταῦθα περιγράφεται ἄλλος θρῆνος ναυαγίου διὰ πυρός.

*Ὀλκὰς ἀμετρήτου πελάγευς ἀνύσασα κέλευθον,
Καὶ τοσάκις χαροποῖς κύμασι ρηξαμένη,
Ἦν ὁ μέλας οὐτ' Ἐὐρος ἐπόντισεν, οὐτ' ἐπὶ χέρσον
Ἦλασε χειμερίων ἄγριον οἶδμα Νότων,
Ἐν πυρὶ νῦν ναυηγὸς ἐγὼ χθονὶ μέφομ' ἀπίστω,
Νῦν ἄλός ἡμετέρης ὕδατα διζομένη.*

(Τὴν ἀμέτρητον θάλασσαν διήλθον συναπαντῶσα τὰ χαροποῖα αὐτῆς κύματα· ἄνεμος Ἀνατολικὸς δὲν μὲ κατέβαλε· οὐδὲ χειμερινὸς Νότιος ἄνεμος μ' ἔρριψεν ἐπὶ παραλίου, ἀλλὰ νῦν καταστρέφομαι ὑπὸ πυρός, ἐν τῇ ξηρᾷ καίομαι· καταρῶμαι τὴν ἀπιστον ξηρὰν καὶ ζητῶ τὴν θάλασσαν.)

Τὸ ἐξῆς τεμάχιον ἐκφράζει χαρὰν περὶ ἐγκαίρου διασώσεως ἀπὸ πνιγμόν· ὁ ναύτης βλέπει τὸν πατέρα του εἰσερχόμενον εἰς τὸ ὕδωρ δι' αὐτόν.

Εἰς ναυάγιον.

*Νῆα μὲν ὤλεσε πόρτος, ἐμοὶ δ' ἔπορεν πάλι δαίμων
Πλαζομένη φύσεως νῆα ποθεινοτέρην.
Πατρός ἰδὼν γὰρ ἐγὼ δέμας εἰς ἐμὲ καίριον ἐλθὼν
Μουρετέτης ἐπέβην, φόρτος ὀφειλόμενος.*

*Ἦγαγε δ' εἰς λιμένας με, καὶ ἔσπειρεν δις ὁ πρέσβυς,
Νήπιον ἐν γαλή, δεύτερον ἐν πελάγει.*

(Ἡ θάλασσα κατέστρεψε τὸ πλοῖόν μου, εἰς ἐμέ δὲ πάλιν ἡ τύχη περιπλανώμενον ἐπρομήθευσε πλοῖον ποθεινότερον [πλέον ἐπιθυμητόν], διότι ἰδὼν τὸν πατέρα μου ἐγκαίρως ἐλθόντα ἐπέβην ἐπ' αὐτοῦ μονερέτης, φορτίον ὀφειλόμενον. Μ' ἔφερεν εἰς λιμένα καὶ μ' ἔσπειρεν δις ὁ γέρων, Νήπιον ἐν τῇ γῆ καὶ δεύτερον ἐν πελάγει.)

Ἡ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου τελευταία ἐπιγραφὴ δὲν ἐννοεῖ τὴν ἐπιχείρησιν ἢ τὸ ἐμπόριον. Ὁ συγγραφέας, ἰθαγενὴς τῆς πόλεως ταύτης, ὀνόματι Ἀντίφιλος, ὅστις ἐδοκίμασε πολλοὺς κινδύνους, καταδικάζει τὸν ἐφευρετὴν τῆς ναυτιλίας ὡς ἐχθρὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διότι κατεσκεύασε πλοῖον, τὸ ὁποῖον οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ παγίς διὰ τὸν ἀνθρώπον ἔχουσα ὡς δέλεαρ τὸν χρυσὸν καὶ περιπαθῶς ὁμιλεῖ περὶ τῶν εὐτυχῶν ἀρχαίων χρόνων, ὅταν οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀφήσῃ τὴν ξηράν.

Εἰς ναυτιλίαν.

Τόλμα, νεῶν, ἀρχηγέ, σὺ γὰρ δρόμον ἤνρασ πόρτου,

Καὶ ψυχὰς ἀνδρῶν κέρδεσιν ἠρέθισας

Οἶον ἐτεκτῆρω δόλιον ξύλον, οἶον ἐρήκας

Ἀθρώποις θανάτῳ κέρδος ἐλεγχόμενον.

Ἦν ὄντως μερόπων χρύσεον γένος, εἴγ' ἀπὸ χέρσου

• Τηλόθερ, ὡς Ἀίδης, πόρτος ἀπεβλέπετο.

(Τολμηρὲ, νεῶν ἀρχηγέ, διότι σὺ εὔρες τὸν δρόμον τῆς θαλάσσης, καὶ ἐξῆψας τὰς ψυχὰς τῶν ἀν-

δρῶν μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ κέρδους· ξυλίνην παγίδα κατέσκευασας καὶ ὁ ἀγριωπὸς θάνατος ἀρνεῖται τὸ κέρδος, ὃ ὁ ἄνθρωπος φαντάζεται. Ὡ χρυσοῦ αἰὼν! Ὅτε οἱ θνητοὶ ἐκ τῆς ἀκτῆς ἐθεώρουν μακρόθεν τὴν θάλασσαν ὡς Ἄδην καὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἔμενον.)

Διεμείναμεν νῦν ἱκανὸν χρόνον παρὰ τὴν θάλασσαν· εἶναι δὲ καιρὸς νὰ στρέψωμεν τὰ βήματά μας εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ πρὶν ἢ εἰσέλθωμεν, ἄς προετοιμασθῶμεν διὰ λεπτομερῆ ἔρευναν ἐνθυμούμενοι τὴν γενικὴν ἐκείνην θέαν ἣτις ἐξέπληξε τὸν ξένον κατὰ τὴν πλησίασίν του, καθὼς ἐξεθάμβησε τὸν Φούλκ δὲ Τζάρτρης (Fulk de Chartress) κατὰ τὴν ΙΒ΄ ἡν ἑκατονταετηρίδα καὶ τὸν Βιλλεχαρδουῖν (Villehardouin) κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ΙΓ΄ ἡς.

« Ὡ τί λαμπρὰ πόλις εἶναι, » ἀναφωνεῖ ὁ Φούλκ, « πόσον μεγαλοπρεπῆς, πόσον ὠραία, πόσα μοναστήρια ἐν αὐτῇ, πόσα παλάτια ὠκοδομημένα δι' ἀπλῆς ἐργασίας εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς ὁδοὺς καὶ ἀγυῖας, πόσα ἔργα τέχνης ἀξιοθαύμαστα ἤθελεν εἶσθαι δύσκολον νὰ περιγράψῃ τις τὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν ὠραίων πραγμάτων, τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἱματίων ποικίλου συρμοῦ καὶ ἱερῶν κειμηλίων· Νῆες εἰσέρχονται ἀκαταπαύστως εἰς τοῦτον τὸν λιμένα, οὕτως ὥστε πᾶν ὅ,τι ἀναγκαιοῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον εἰσάγεται δι' αὐτῶν ἐνταῦθα.

Οὐδεὶς ἐκείνων τῶν Λατίνων οἵτινες ἐκυρίευσαν τὴν πόλιν τῷ 1204ῳ, εἶχε ποτὲ ἰδεῖ ὁμοίον τι. « Δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσωσι », λέγει ὁ Βιλλεχαρδουῖν, « ὅτι τοσοῦτον πλουσία πόλις ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἐν

ὄλω τῷ κόσμῳ. Ὅτε εἶδον τὰ ὑψηλὰ τείχη καὶ τοὺς μεγαλοπρεπεῖς πύργους καὶ τὰς μεγάλας Ἐκκλησίας, αἵτινες ἦσαν πάμπολλαι, ἔτι καὶ τὸ μῆκος καὶ πλάτος τῆς πόλεως, διεκήρυξαν ὅτι αὐτὴ ἦτον ἡ Βασιλις τῶν πόλεων. Γνωστόον δὲ ὅτι καὶ τοῦ θρασυτάτου ἀνθρώπου ἡ καρδία ἔπαλλεν εἰς τὴν θεάν.»

Ὅμοίως ὁ Χάλλαμ (Hallam) περιγράφει τὴν Κωνσταντινούπολιν ὡς κεκοσμημένην μετ' ἐπισεσωρευμένου πλούτου αἰώνων καὶ λαμπруνομένην διὰ τῶν μνημείων τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας καὶ Ἑλληνικῆς τέχνης. « Ὁ πληθυσμὸς της, » λέγει, « ὑπολογίζεται ἀπιστεύτως δεκαπλάσιος, εἰκοσαπλάσιος, τριακονταπλάσιος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων, βεβαίως ὑπερβαίνων τὸν τῶν Πρωτευουσῶν πάντων τῶν κατ' ἐκεῖνον τὸν αἰῶνα Εὐρωπαϊκῶν Βασιλείων. »

« Ὁ Βιλλεχαρδουὶν ὑπολογίζει τοὺς κατοίκους τῆς Κωνσταντινουπόλεως 400,000 ἄνδρας ἢ πλείονας, ὅπερ ὁ Γίββων ἐκλαμβάνει ὅτι αὐτὸς ἐννοεῖ στρατιώτας. Ὁ Λε Βώ (Le Beau) νομίζει ὅτι ἅπας ὁ πληθυσμὸς ἦτον ἐν ἑκατομμύριον. Ἡθέλομεν νομισθῆ ἴσως ὑπερβολικοὶ λέγοντες ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Λονδίνου ἦτο 40,000 ψυχαὶ κατὰ τὸ 1204.

Τὰ Παρίσια ἐξετάσθησαν ὑπὸ Φιλίππου Αὐγούσου καὶ κατεῖχον πλείονα χῶρον τοῦ Λονδίνου.

« Ἐν μεγαλοπρεπείᾳ, » ἐξακολουθεῖ ὁ Χάλλαμ, « ἡ Κωνσταντινούπολις ὑπερέβαινε αὐτὰς περισσότερον ἢ κατ' ἀριθμόν. Ἀντὶ τῶν καλαμωτῶν στεγῶν, τῶν ἰλυωδῶν τειχῶν, τῶν στενῶν ὁδῶν, τῶν

ἐλεεινῶν καὶ ἀθλίων οἰκοδομῶν τοῦ Λονδίνου καὶ Παρισίων, ἡ Κωνσταντινούπολις εἶχε μαρμάρινα καὶ κεχρυσωμένα παλάτια, ἐκκλησίας καὶ μοναστήρια, ἔργα ἐμπείρων Ἀρχιτεκτόνων βαθμηδὸν ἐν διαστήματι ἐννέα ἑκατονταετηρίδων ὀλισθήσαντα ἐκ τῆς αὐστηρᾶς ἀρχαίας φιλοκαλίας εἰς ποικιλωτέρους καὶ λαμπροτέρους συνδυασμοὺς Ἀνατολικῆς φαντασίας. Ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦσαν συνειλεγμένα τὰ λείψανα τῆς Ἑλληνικῆς μαθήσεως· ἡ ἀγορά τῆς καὶ τὸ ἵπποδρόμιον ἦσαν κεκοσμημένα μετὰ λειψάνων Ἑλληνικῆς γλυπτικῆς».

Ἄς ἀπέλθωμεν νῦν εἰς τὴν πύλην τοῦ Εὐγενίου (παρὰ τὸ Γυαλί Κιόσκ). Ἐκεῖ ὑπάρχει ὁ πύργος τοῦ Εὐγενίου, ὅστις συνεδέετο ἐν καιρῷ πολέμου δι' εὐμεγέθους σιδηρᾶς ἀλυσίδος μετὰ τοῦ πύργου τοῦ Γαλατᾶ, καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα καιροὺς οἱ Ἕλληνες ἐξ ἐκείνου τοῦ μέρους, οἱ δὲ Λατίνοι ἐκ τούτου, εὐηρεσοῦντο νὰ ρίπτωσι κατ' ἀλλήλων μεγάλας λιθίνας σφαίρας. Ἐπὶ τοῦ τείχους, τὸ ὁποῖον ἦτο πολὺ πλησίον τοῦ Πύργου τοῦ Εὐγενίου ἐκρέμαντο ὄπλα καὶ πανοπλία, λάφυρα ληφθέντα ἀπὸ τῶν Περσῶν, μεθ' ὧν οἱ Ἕλληνες, ἢ οἱ Ῥωμαῖοι, ὡς ἐκάλουν ἑαυτοὺς, συνεχῶς ἐμάχοντο.

Ἀνετέθησαν ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ (ἢ τοῦ Αὐτοκράτορος ἢ Διοικητοῦ τινος δὲν δύναμαι νὰ εἶπω).

Εἰς τὴν Εὐγενίου πύλην ἐν Βυζαντίῳ.

Ὅστις Ἰουλιανὸς λαοσσόδα τείχεα πήξας

Στήσε τρόπαιον, εἷς σύμβολον ἀγροπνίης,

Σφάζειν ἀντιβίους ἐχθροὺς ἀπάρευθε μενουῶν,
Ἡ προπάρουθε κροτεῖν τῆς πόλεως πολέμους.

(Οὗτος ὁ Ἰουλιανὸς πήξας τείχη λαοσωτήρια ἔστησε τρόπαιον, σύμβολον τῆς ἀγρυπνίας του, σκοπεύων νὰ σφάζῃ ἐναντιουμένους ἐχθροὺς μακρὰν, ἢ νὰ συγκροτῇ πολέμους ἔμπροσθεν τῆς πόλεως).

Ἐνῶ ἐρχόμεθα εἰς τὴν μεγαλοπρεπῆ πόλιν καὶ διερχόμεθα τὸν λαβύρινθον τῶν ὁδῶν καὶ πλατειῶν (οὕτω πρέπει νὰ τὰς ὀνομάσωμεν) καὶ χαίνομεν ὡς οἱ Γάλλοι καὶ Ἐνετοὶ Σταυροφόροι εἰς τὰς θεάς, ἅς τινὰς ἀπαντῶμεν εἰς ἕκαστον βῆμα, δὲν δυνάμεθα εἰμὴ νὰ θεωρῶμεν ὀλίγα πράγματα καὶ νὰ φανταζώμεθα τὰ ἐπίλοιπα. Δὲν θέλομεν σταματήσῃ παρὰ τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Σοφίας· (ἡ θαυμαστὴ αὕτη οἰκοδομὴ ἀπαιτεῖ χωριστὴν σπουδὴν καὶ ἡ Ἀνθολογία οὐδὲν περὶ αὐτῆς λέγει). πολλοὶ στίχοι ἐγράφησαν δι' αὐτὴν ὑπὸ τινος καλουμένου Παύλου τοῦ Σιλεντιαρίου, ἡμεῖς δὲ, οἵτινες δὲν εἴμεθα ἐξοικειωμένοι μετὰ τῶν Βυζαντινῶν τίτλων, δυνατόν νὰ θαυμάζωμεν πῶς Σιλεντιάριός τις ἠδύνατο νὰ εἶπῃ τι περὶ αὐτῆς. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν ὅτι ὁ Σιλεντιάριος ἐκαλεῖτο οὕτως οὐχὶ διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ὀμιλῇ, ἀλλὰ διότι καθῆκον εἶχε νὰ ἐπιβάλλῃ σιωπὴν εἰς τοὺς ἄλλους. Αὐτὸς ἦτον εἰδός τι θαλαμηπούλου καὶ ἐπετῆρει σιωπὴν ἐν τῷ παλατίῳ, ὅταν ὁ Αὐτοκράτωρ ἐκοιμᾶτο. Ὁ εἰρημένος Σιλεντιάριος συνεισέφερε διάφορα ἄνθη ποιήσεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀνθολογίαν.

Δὲν εἴμεθα νῦν μακρὰν τοῦ παλατίου τῆς Χαλκῆς

ἐν Βυζαντίῳ παρὰ τὸν Ἰππόδρομον, καλουμένου οὕτως ἐκ τῆς χαλκίνης αὐτοῦ στέγης. Εἶχε θεμελιωθῆ ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου, ἐκάη ὑπὸ τοῦ κόμματος τῶν πρασίνων, καὶ ἀνωκοδομήθη κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀναστασίου περὶ τὰ τέλη τοῦ 5ου αἰῶνος. Δὲν θὰ ἐπιδοκιμάσετε ἴσως τὴν κομπορρημοσύνην καὶ αὐτολογίαν καὶ σχεδὸν ἀνθρωπίνην οἴησιν, μεθ' ἧς τὰ κτίρια ταῦτα συνηθίζουσι νὰ ὀμιλῶσι περὶ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡμεῖς, ὡς οἱ ἐκδόται τῶν ἐφημερίδων, δὲν εἴμεθα ὑπεύθυνοι διὰ τὰς γνώμας τῶν ἀνταποκριτῶν ἡμῶν. Ὑποθέτω ὅτι ὁ τύραννος πρέπει νὰ ἦτο ὁ Ζήνων, ὅστις ἐτάφη ζωντανὸς ἐν παραφορᾷ μέθης ὑπὸ τῆς νηφαλίου αὐτοῦ Βασιλίσσης Ἀριάδνης, τῆς εἶτα λαβούσης σύζυγον τὸν διάδοχόν του.

Εἰς οἶκον τὸν ἐπιλεγόμενον Χαλκῆ ἐν τῇ Παλατίῳ
ἢ (κατ' ἄλλην ἔκδοσιν) εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐπιλεγόμενον
χαλκὸν ἐν τῇ Παλατίῳ, ὃν ἔκτισεν
Ἀναστάσιος βασιλεὺς.

*Οἶκος Ἀναστασίου τυραννοφόνου βασιλῆος
Μοῦνος ὑπερέλλω πανυπειροχος ἄστεσι γαίης,
Θαῦμα φέρων πάντεσσιν, ἐπεὶ κοσμήτορες ἔργων
Ἔγος ὁμοῦ μῆκος τε καὶ ἄπλετον εὖρος ἰδόντες,
Ἀσκεπὲς ἐφράσαντο πελώριον ἔργον εἶσαι.
Ἀλλὰ πολυκμητοιο λαχὼν πρεσβῆια τέχνης
Αἰθέριος πολύδρις ἐμὴν τεχνήσατο μορφήν,
Ἀχράντῳ βασιλῆϊ φέρων πρωτάγρια μόχθῳ.
Ἐρθεν ἀπειρέσιον μέγεθος περὶ παρτί τιταίνων,
Αἰσορίων νίκησα βοώμεγα θαύματα γαίης.
Εἶξον ἀρειοτέροισι, χάρις Καπετωλίδος αὐλῆς,*

*Εἰ καὶ χαλκείων ὀρόφων ἀμαρύγματα πέμπεις·
 Κρύψον ἀμετρώτων μεγάρων στεινούμενον ἀύλαϊς,
 Πέργαμε, φαιδρὸν ἄγαλμα τεδόν, Ῥουφίνιον ἄλσος
 Μῆδὲ ταρυπλεύροισιν ἀρηρότα, Κύζικε, πέτραις
 Ἀδριανοῦ βασιλῆος ἀμεμφέα ρηθὸν ἀείσης.
 Οὔμοι Πυραμίδων ἰκέλη κρίσις, οὐδὲ Κολοσσοῦ,
 Οὐδὲ Φάρου, μεγάλην μοῦνος δ' ὑπερέδραμον αἴγλην
 Αὐτὸς ἐμὸς σκηπτοῦχος Ἰσαυροφόρον μετὰ ρίχην
 Χρυσοφαές με τέλεσσεν ἐδέθλιον Ἡριγενείης,
 Πάντη τετραπόρων ἀρέμων πεπετασμένον αὔραις.*

(Οἶκος εἶμαι Ἀναστασίου τοῦ τυραννοφόνου βασιλέως· μόνος ἵσταμαι καὶ ὑπερβαίνω πάσας τὰς πόλεις τῆς γῆς, θαυμαστὸς εἰς ὄλους· Οἱ κοσμήτορες ἔργων βλέποντες πόσον εὐρύς ἦμην, πόσον μακρὸς, πόσον ὑψηλὸς ἐστοχάσθησαν νὰ μ' ἀφήσωσιν ἀσκεπῆ. Ἀλλὰ μετὰ τῶν πολλῶν αὐτοῦ προικισμάτων ὁ Αἰθέριος ἦλθεν ἵνα μορφώσῃ διὰ τῆς ἐπιδεξιότητός του τὴν τερατώδη μου κατασκευὴν καὶ προσήνεγκεν εἰς τὸν ἀμίαντον βασιλέα τοὺς πρώτους καρπούς τῶν κόπων του. Ὅθεν περίξ καὶ ἄνωθεν ἠῤῥησα εἰς μέγεθος ἀπεριόριστον μέχρις οὗ ἐνίκησα πάντα τὰ θαύματα τῶν Αὐσόνων. Ὑποχώρησον, Καπιτώλιον, εἰς τὴν ὑψηλοτέραν φῆμην μου· αἱ ὀροφαί σου, ὦ Πέργαμε, πᾶσαι πυροῦνται μετὰ χαλκοῦ· αἱ αὐλαί σου παρατείνουσι τὸν δικτυωτὸν αὐτῶν λαβύρινθον, καὶ ὅμως κρύπτουσι τὸ φῶς σου· ὦ δάσος τοῦ Ῥουφίνου κρύψου. Μὴ ψάλλῃς, Κύζικε, πλέον τὴν ὀγκώδη πλευρὰν τοῦ ἀμέμπτου ἔργου τοῦ Ἀδριανοῦ, ἐκείνου τοῦ μαρμαρίνου ναοῦ, οὐδὲ φῆμη τῶν Πυρα-

μίδων συγκρίθητι μετ' ἐμοῦ, οὐδὲ ὁ Φάρος, οὐδὲ ὁ Κολοσσός· οὐδεὶς τόσον λαμπρὸς ὅσον ἐγώ. Ὁ σκηπτοῦχός μου μετὰ Ἰσαυροφόνον νίκην με ἔκαμε τὴν χρυσὴν κοιτίδα τῆς ἡμέρας, ἐκτιθεμένην εἰς τὰς αὔρας τετραπόρων ἀνέμων.

Ὁ μικρὸς Τρίκλινος (ἔπαυλις) Ἰουστινιανοῦ Β'ου, οἰκοδομηθεὶς περὶ τὸ 685 Μ. Χ. συγκρινόμενος με τοῦτο τὸ τέρας εἶναι ὡς ὁ βάτραχος παρὰ τὸν βοῦν. Τὸ λέγειν του εἶναι ἐπίσης τολμηρόν.

Φαιδρὸν Ἰουστινιανὸς κτλ.

Φαιδρὸν Ἰουστινιανὸς ἄραξ ἐμὲ χῶρον ἐγείρει,
Ἥλιω παρέχων θάμβος ἀνερχομένῳ.
Οὐποτε γὰρ τοιοῦτον ἐπὶ χθορὸς ἔδρακε κάλλος,
Ἐψόθεν οὐρανίην οἶμον ἐπερχόμενος.

(Ἐν Ἐρασμιοῦτητι ὁ Ἰουστινιανὸς μ' ἐγείρει σημεῖον θαυμασμοῦ εἰς τὸν ἀνατέλλοντα ἥλιον, διότι οὐδέποτε ἐπὶ τῆς γῆς τοσαύτην ὠραιότητα δύναται νὰ ἴδῃ, ἀφοῦ τὸν οὐράνιον αὐτοῦ κύκλον ἤρχισεν.)

Ὁ τῆς Μαгнаύρας Τρίκλινος ἦτον αὐτοκράτορος τινὸς τὸ ἐστιατόριον· ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπιγράμματος εἶναι ὅτι ἡ ὠραιότης τῆς πλοκῆς ἠδύνατο μόνον νὰ ἐξηγηθῇ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι Βασιλεῖς κατεσκεύασαν αὐτὸ μετὰ τῆς ἐκ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ λόγχης ὡς δοκοῦ τοῦ Ἰφαντοῦ των. Ἀναμφιβόλως ὑπαινίττεται τὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀνάκτησιν ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Περσῶν παρὰ τοῦ Ἡρακλείου διὰ συνθήκης.

Εἰς τὸν τρίκλινον τῆς Μαгнаύρας.

Ὁτραλέως τολύπενσαν τὸν δε δόμον βασιλῆος,

*Αίχμηρ ὀλβοδότειραν ἀπὸ σταυροῦο λαχόντες
Αὐτὸς ἄραξ Ἑρακλῆς σὺν Κωνσταντίνῳ υἱῷ.*

(Βασιλεῖς πρέπει νὰ εὔρον τὴν Ἁγίαν λόγχην, ὅπως πλέξωσι τὰς μεγαλοπρεπεῖς ὑφὰς τούτου τοῦ ἐξυφασμένου βωμοῦ. Βασιλεῖς; «Ναί». Ὁ Ἑρακλειος καὶ Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς του.)

Κωνσταντῖνος, υἱὸς τοῦ Αὐτοκράτορος Ἑρακλείου εἶχε τὸν τίτλον Αὐγούστου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς τοῦ πατρός του. Ὁ Γίββων λέγει ὅτι ὁ τίτλος οὗτος, ὅστις ἐδίδετο εἰς τοὺς μονάρχας, ἐνῶ ὁ τοῦ Καίσαρος ἐδίδετο εἰς τοὺς συγγενεῖς του, ἤρξατο ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ ν' ἀποδίδεται εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον ἐθεωρεῖτο ὡς ὁ ἐπίδοξος κληρονόμος τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Κωνσταντῖνος ἠδύνατο νὰ κληθῆ συνέταιρος τοῦ πατρός του καὶ οὕτω Βασιλέως συμμέτοχος. Τὰ παλάτια ἔχουσι τοὺς φύλακας καὶ ἀξιωματικούς των καὶ οὗτοι ἀπελάμβανον ἔπαινον ὡς ἀνταμοιβὴν των.

Ὁ θαλαμηπόλος Καλλίνικος προσαγορεύεται διὰ παιγνιδίου ἐπὶ τοῦ ὀνόματός του, ὅπερ σημαίνει « ἔνα ὅστις ὑπερέχει κατὰ τὴν ὠραιότητα »

Εἰς εἰκόνα Καλλινίκου Κουβ:κουλλαρίου.

Κάλλει μὲν νικᾷς κραδίης τόσον, ὅσον ὀπωπῆς.

Τῆς γὰρ ἐπωνυμίας ἄξια πάντα φέρεις.

Αἰεὶ δ' ἐν θαλάμοισι κατενράζων βασιλεῖα

Πᾶσαν ὑποσπείρεις οὔασι μειλιχίην.

(Μὲ τὴν ὠραιότητα μὲν νικᾷς καρδίας τόσον, ὅ-

σον καὶ μὲ τὴν ὄρασιν, διότι ἔχεις πάντα ἄξια τῆς ἐπωνυμίας σου. Πάντοτε δὲ εἰς τοὺς θαλάμους ἀποκοιμίζων τὸν βασιλέα πᾶσαν γλυκύτητα ἀποσταλάζεις εἰς τὰ ὠτία.)

Πρόκλος, Νομομαθητῆς τις, προὐβιβάσθη εἰς ὑπατικὸν βαθμὸν καὶ ὑπηρέτησε ὡς Ἐντολοδόχος (Μανδάτωρ), τοῦτέστιν, ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος δημηγόρος. Οἱ Μανδάτορες ἐνησχολοῦντο δραστηρίως εἰς τὸ συλλαλεῖν μετὰ τῶν κορμάτων τοῦ Ἴπποδρόμου.

Πρόκλος ἐγὼ Παύλου κτλ.

*Πρόκλος ἐγὼ Παύλου, Βυζάντιος, ὄν περὶ δῶμα
Τηλεθάοντα δίχης βασιλῆος ἤρπασεν αὐλῆ,
Ὅφρ' εἶην στόμα πιστὸν ἐρισθενέος βασιλῆος
Ἀγγέλλει δ' ὄδε χαλκὸς ὄσον γέρας ἐστὶν ἀέθλων.
Καὶ τὰ μὲν εἶκελα πάντα καὶ ὑεῖ καὶ γενετῆρι
Ἐν δ' ὑπάτων ῥάβδοισι πᾶς νίκησε τοκῆα.*

(Εἶμαι Πρόκλος Βυζάντιος, υἱὸς Παύλου, μεταθεθεὶς ἐκ τῶν Δικαστηρίων εἰς τὴν βασιλικὴν αὐλὴν ἵνα ᾧ τὸ πιστὸν στόμα τοῦ ἰσχυροῦ βασιλέως. Οὗτος δ' ὁ χαλκὸς ἀναγγέλλει τῆς λαμπρᾶς νίκης τὴν ἀμοιβήν. Εἰς ὅλα τ' ἄλλα πράγματα ὁ πατὴρ εἶναι ὁμοῖος μὲ τὸν υἱόν· εἰς τὸ ἀξίωμα ὁμοῖος τοῦ ὑπάτου ὁ υἱὸς ἐνίκησε τὸν πατέρα.)

Περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι ὁ χαλκὸς, ἐν ᾧ τὸ διάσημον τοῦτο μέλος τῶν δικαστηρίων τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχε σχῆμα ἀγάλματος.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν τὸν ἀξιόλογον ἀξιωματικόν, τὸν διαγγελέα τοῦ Βασιλέως, ὅστις δι-

ἤρχετο πᾶσαν τὴν Ῥωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν· εἰσέ-
δουε δὲ καὶ ξένα κράτη. Οὗτος ἦτον ὁ Λογγίνος.

Εἰς εἰκόνα Λογγίνου ὑπάρχον ἐν Βυζαντίῳ.

*Νεῖλος, Περσίς, Ἰβηρ, Σόλυμοι, δύσις, Ἀρμενίς, Ἰνδοί,
Καὶ Κόλχοι σκοπέλων ἐγγύθι Κανκασίων,
Καὶ πεδία ζειορτα πολυσπερέων Ἀγαρηνῶν
Λογγίνου ταχιῶν μάρτυρές εἰσι πόρων.
Ὡς δὲ ταχὺς βασιλῆϊ διάκτορος ἦεν ὀδεύων,
Καὶ ταχὺς εἰρήνην ὤπασε κευθομένην.*

(Νεῖλος, Περσία, Ἰβηρία, Σόλυμοι [κάτοικοι τῆς Λυκίας], δύσις, Ἀρμενία, Ἰνδοὶ καὶ Κόλχοι παρὰ τὸν ἀγριωπὸν Καύκασον καὶ κατεξηραμμένα πεδιάδες διεσκορπισμένων Ἀγαρηνῶν εἶναι μάρτυρες τῶν ταχέων μόχθων τοῦ Λογγίνου. Καθὼς δὲ ταχὺς ἀγγελιοφόρος πρὸς τὸν βασιλέα ἤρχετο ὀδεύων, καὶ ταχὺς εἰρήνην ἔφερε κρυφῆν.)

Αἱ μεγάλαι αὐτοκρατορίαι καὶ αἱ μεγαλοπόλεις δεικνύουσι μεγάλας ἀντιθέσεις. Οὕτω παρὰ τὸ πάλαιον ὑπάρχει καὶ ἡ καλύβη, ἣτις δὲν περιέχει ἀκολουθίαν ὑπηρετῶν εἰμὴ μόνον τὸν ἐμπειπιστευμένον τῆς καὶ οὐδέποτε ἀπόντα φύλακα, ὀνομαζόμενον «πτωχεία». Εἶναι ὁ φύλαξ ὅστις καταφοβίζει τοὺς κλέπτας.

Εἰς ἀφύλακτον οἶκον.

Κερδαλέους δίζεσθε δόμους, ληττορες, ἄλλους·

Τοῖς δε γάρ ἐστι φύλαξ ἔμπεδος ἢ περίη.

(Ζητήσατε ἄλλους ἐπικερδεῖς οἶκους, ὧ κλέπται, διότι εἰς τούτους σταθερὸς φύλαξ εἶναι ἢ πενία.)

Ἐκτὸς τῆς ἀντιθέσεως τῆς μεταξὺ πλούτου καὶ ἐνδείας, ὑπάρχει καὶ ἡ μεταξὺ ὑψηλῶν οἰκοδομῶν, αἵτινες ἐπαπειλοῦσι τὸ στερῶμα ἢ τὸν οὐρανόν, καὶ τῶν ὑπογείων καλυβῶν τῶν εἰς τὸ ἔδαφος ἐσκαμμένων, τοιούτων, οἷας ἀπαντᾷ τις παρὰ τὸν Δούναβιν εἰς τὰς Ἡγεμονίας. Ἐν αὐταῖς διατηρεῖται ἴση θερμοκρασία καθ' ἀπάσας τὰς μεταβολὰς τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους. Οὕτω τοῦλάχιστον μία ἐξ αὐτῶν λέγει.

Εἰς οἶκον ἐπίπεδον.

*Ἦν ἄναψύχω θέρος, καὶ χεῖματι θάλλω
Τοῦ λιπῆς ὥρῶν ἐξ ἐμέθεν παρέχω.*

(Κατὰ τὸ θέρος δροσίζομαι καὶ τὸν χειμῶνα θερμαίνομαι, ἀπ' ἐμαυτοῦ προμηθεύομαι τὸ ἐλλειπῆς τῶν ὥρῶν τοῦ ἔτους.)

Αἱ ἀνοικτόταται κιγκλίδες, αἵτινες περιεχύκλουν τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων, εἶχον τὰ ἐπιγράμματά των. Μία ἐξ αὐτῶν, ἰσταμένη περὶ ἓν μέγαρον, φανερῶς περιγελαῖ τὴν ιδέαν τοῦ ὅτι χορηγεῖ ἀσφάλειαν εἰς τοὺς ὑπ' αὐτῆς προφυλαττομένους.

Εἰς Κάγκελον Οἰκίας.

*Ἦν κλείσης μ', ἀρέωγα' καὶ ἦν οἷξῃς, κλείσεις με'
Τοῖος ἔων, τηρεῖν σὸν δόμον οὐ δύναμαι.*

(Ἐὰν μὲ κλείσης, εἶμαι ἀνοικτόν· καὶ ἐὰν μ' ἀνοίξῃς, εἶμαι κλεισμένον· τοιοῦτον ὄν, δὲν δύναμαι νὰ φυλάξω τὴν οἰκίαν σου.)

Ἐὰν παρατηρήσητε τοιοῦτον σιδηροῦν ἔργον, οἷον εὕρισκεται εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ Μεγάλου Ὁβελίσκου,

θέλετε διὰ μιᾶς ἐννοήσει τὸ πρᾶγμα. Τὰ Κάγκελα ἦσαν μετάλλινον δικτυωτὸν ἔργον πολὺ ἐξωραϊστικόν, ἀλλ' οὐκ ἐπίσης ὠφέλιμον· εἶδος κλωβίου μετὰ σιδηρῶν ῥάβδων πολὺ ἀπεχουσῶν ἀλλήλων, ἀλλὰ, τῇ ἀληθείᾳ, αἱ οἰκίαι αὐταὶ ἦσαν εὐμεγέθη κλωβία. Οὗτος εἶναι ὁ λόγος, δι' ὃν αἱ νεάνιδες τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρεπονοῦντο.

Ἦιθέοις οὐκ ἔστι τόσος πόνος, ὀππόσος ἡμῖν

Ταῖς ἀταλόψυχοις ἔχραε θηλυτέροις.

Τοῖς μὲν γὰρ παρέασιν ὀμήλικες, οἷς τὰ μερίμνης

Ἄλγεα μυθεῦνται φθέγματι θαρσαλέω,

Παίγνια τ' ἀμφιέπουσι παρήγορα, καὶ κατ' ἀγυιάς

Πλάζονται γραφίδων χρώμασι βεμβόμενοι·

Ἦμῖν δ' οὐδὲ φῶος λεύσσειν θέμις, ἀλλὰ μελάθροισι

Κρυπτόμεθα, ζοφεραῖς φροντίσι τηκόμεναι.

(Οἱ νέοι εἶναι εὐτυχέστεροι ἀπὸ ἡμᾶς τὰς κόρας, αἵτινες ἔχομεν τρυφερὰν καρδίαν καὶ αἵτινες πρέπει νὰ καταπνίγωμεν τοὺς στοχασμούς μας. Αὐτοὶ ἔχουσι τοὺς ἐπιστηθίους των φίλους καὶ εἶναι ἐλεύθεροι νὰ διηγῶνται τοὺς πόνους των πρὸς ἀλλήλους· ἔχουσι τὰ διασκεδαστικὰ αὐτῶν παιγνίδια καὶ δύνανται νὰ περιφέρωνται εἰς τὰς ἀγυιάς καὶ νὰ βλέπωσι πάσας τὰς ἐκεῖ ζωγραφίας, ἐνῶ ἡμεῖς οὐδὲ τὸ φῶς πρέπει νὰ βλέπωμεν, ἀλλ' εἰς τὴν οἰκίαν κρυπτόμεθα τηκόμεναι ὑπὸ ζοφερῶν φροντίδων.)

Εἰς Κωνωπεῶνα.

*Οὐ βριαρόν τινα θῆρα, καὶ οὔτινα πόρτιον ἰχθύν,
Οὐ πτερόν ἀγρεύω πλέγμασιν ἡμετέροις,*

Ἄλλὰ βροτοὺς ἐθέλοντας· ἀλεξήτειρα δὲ τέχνη

Ἄρεα μυιάων κέντρον ἀλευόμενον

Ἐκ θαλλῆς ἀβρῶτα μεσημβριάοντα φυλάσσει,

Οὐδὲν ἀφανροτέρη τείχεος ἀστυόχου.

Ἐπὶ δ' ἀστυφέλικτον ἄγω χάρι· ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς

Δμῶας μνισσόβου ῥόμοι ἀτμετήσ.

(Οὐχὶ ἐπὶ μεγάλου θηρίου ἢ ἐπὶ ἰχθύος τῆς θαλάσσης ἢ ἀγωνιζομένου πτηνοῦ τὸ δικτυωτὸν μου πλέγμα ρίπτω, ἀλλ' ἐπὶ ἐθελόντων θνητῶν· αὕτη ἡ ὑπεράσπισίς των ἐξασφαλίζει τοὺς αἰχμαλώτους μου ἀπὸ τοῦ κεντήματος ὄλων τῶν ἐντόμων· κατὰ τὸ μεσημέριον διαφυλάττει τὰ ἀπομεινάρια τοῦ συμποσίου· ἡ τροφή πᾶσα ἀνέπαφος ὡς ἐν φρουρίῳ κεῖται· ἀτάραχον ὕπνον φέρω, μάλιστα ἀπαλλάττω τοὺς δούλους ἀπὸ τοῦ ἐπίπονον ἔργον τοῦ νὰ ἀποδιώκωσι τὰς μυίας.)

Ἄλλ' ἀπαντῶμεν καὶ ἄλλα μέγαρα ἐκτὸς τῶν παλατίων τῶν Καισάρων καὶ Πατρικίων· ὑπάρχουσι καὶ τὰ Ἄδυστα τῆς Μαθήσεως καὶ τῶν Νόμων. Ἡ δημοσία βιβλιοθήκη, ἐπανορθωθείσα ὑπὸ δραστηρίου ἐπάρχου τῆς πόλεως, διαρκούσης τῆς βασιλείας τοῦ Ἰουστίνου, καλεῖται «ὁ οἶκος τοῦ Ἐλικῶνος· κεχρυσωμένον ἄγαλμα τοῦ Αὐτοκράτορος εἶναι ἀνεγηγηγερμένον ἔμπροσθεν αὐτῆς. Ἡ ἰδέα εἶναι ὅτι ἐνῶ ὁ Αὐτοκράτωρ κινεῖται μετὰ θαυμασμοῦ, ἀποκαθίσταται ἀκίνητος καὶ μετατρέπεται εἰς χρυσόν.

Οἶκον ἀναξ κτλ.

Οἶκον ἀναξ Ἐλικῶνος ἀρηθήσαντα ροήσας
Κυδαλίμοις καμάτοισιν Ἰουλιανοῦ πολιάρχου
Πιερικῶν προπάρουθε δόμων παρχρῦσεος ἔστη.

(Ἴδου ὁ οἶκος τοῦ Ἐλικῶνος ἀνεκαινίσθη διὰ τῶν μόχθων τοῦ Ἰουλιανοῦ. Ὁ μονάρχης ἔμπροσθεν τοῦ βωμοῦ τῶν Μουσῶν ἔστη.)

Ἐκτὸς τοῦ ἀγάλματός του φαίνεται καὶ ἄλλο· εἶναι τὸ τῆς διαδόχου του βασιλίσσης Ἀναστασίας, ἣτις ἐπίσης τιμᾶται ὁμοίως ὑπὸ τῆς αὐτῆς χειρός.

Κῦδος Ἰουλιανοῦ κτλ.

*Κῦδος Ἰουλιανοῦ παραοίδιμον, ὃς μετὰ κόσμον
Πιερίδων χρυσέην στῆσεν Ἀναστασίην.*

(Ὁ Ἰουλιανὸς ἐκόσμησε τὰς Μούσας, καὶ μετὰ ταῦτα κατεσκεύασε καὶ τὴν Ἀναστασίαν χρυσῆν.)

Μετὰ τῆς βιβλιοθήκης πρέπει νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὸν φόρον τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ Βυζαντινοῦ Ὀμήρου· τὸ ἀγαλμὰ του πιθανῶς εἶναι ἐνταῦθα εἰς τὰ πέριξ. Αὐτὸς ἦτο τραγωδὸς ὀνόματι Ὀμηρος (280 Π. Χ.), υἱὸς πεπαιδευμένης μητρὸς καλουμένης Μυροῦς. Ὁ ἐνταῦθα καλούμενος υἱὸς Μέλητος εἶναι ὁ μέγας καὶ διάσημος ἐπικός ποιητὴς Ὀμηρος, ὅστις λέγεται ὅτι ἐγεννήθη παρὰ τὸν ποταμὸν Μέλητα.

Εἰς Ὀμηρον.

*Ἴστατο δ' ἄλλος Ὀμηρος, ὃν οὐ πρόμον εὐεπιάων
Θέσκελον νῖα Μέλητος ἐϋρρέϊετος ὄτω*

Ἄλλ' ὃν θρηῖκλισι παρ' ἠόσι γείρατο μήτηρ

Μοιρῶ κυδαλίμη Βυζαντίη, ἣν ἔτι παιδρῆν

Ἐτρεφον εὐεπίης ἠρωῖδος ἴδμορα Μοῦσαι.

Κεῖνος γὰρ τραγικῆς πινυτήν ἠσκήσατο τέχνην,

Κοσμήσας ἐπέεσσιν ἐὼν Βυζαντίδα πάτρην

(Ἐνταῦθα ἴστατο ἄλλος Ὀμηρος, οὐχὶ ὁ πρῶτος τῶν ἐπικῶν ποιητῶν, ὁ υἱὸς τοῦ Μέλητος· οὗτος ὁ ἄλλος ἐγεννήθη παρὰ τὰ παράλια τῆς Θράκης, υἱὸς, ἐκ Βυζαντίου, Μυροῦς γνωστῆς διὰ φήμης· ἐν τῇ παιδικῇ αὐτῆς ἡλικίᾳ αἱ Μοῦσαι ἠράσθησαν νὰ ἐκπαιδεύσωσιν αὐτὴν μετ' ἰσχύος εἰς τὴν ἠρωϊκὴν στιχουργίαν. Ἄλλ' αὐτὸς ἔμπειρος εἰς τὸ σοβαρὸν μέτρον τῆς τραγωδίας, μετὰ μεγαλοπρεποῦς χάριτος ἐνέπλησε τὴν πατρίδα του, τὸ Βυζάντιον.)

Τοσαῦτα εἶναι τὰ ἀνεγερθέντα ἀγάλματα, ὥστε ἡ πόλις φαίνεται ὅτι γέμει ἐξ αὐτῶν καὶ ἐκτίθενται ὡς μέτρα δημοσίας εὐνοίας, φόβου ἢ μωρίας.

Καλλιάρχης, στρατηγός τις, ὡς ἐξῆς παρέστησε τὸν Βύζαντα (ἀπὸ τὸν ὁποῖον λέγεται ὅτι τὸ Βυζάντιον ἔσχε τὸ ὄνομά του) μετὰ τῆς συζύγου του Φιδάλειας.

Καλλιάρχης στρατηγός Βυζαντίου τὸ περιβόητον τοῦ Βύζαντος ἄγαλμα κατὰ τὴν καλουμένην βασιλικὴν ἀνέθηκεν οὕτω.

*Τὸν κρατερὸν Βύζαντα καὶ ἡμερτὴν Φιδάλειαν
εἶν ἐνὶ κοσμήσας ἀνθετο Καλλιάρχης.*

(Τὸν ἰσχυρὸν Βύζαντα καὶ τὴν ἀξιέραστον Φιδάλειαν εἰς ἓν κοσμήσας Καλλιάρχης ἀνέθεσε.)

Ἄγαλμα τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐφ' ἵππου ἦτον ἐστημένον ἐν τῷ Αὐγουστείῳ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ ἐστραμμένον πρὸς Ἀνατολὰς, δηλαδὴ πρὸς τὸ μέρος τῶν Περσῶν, οἵτινες ἦσαν ἐχθροὶ τοῦ ἔθνους τῶν Γραικο-Ρωμαίων.

Εἰς εἰκόνα Ἰουστινιανοῦ βασιλέως.

Ἄλλον ὑπὲρ νίκας ἐναρηγύρον ἐνδοθι Σούσων
Ὁ θρασὺς ἀστήσει μῆδος ἄνακτι τύπον,
Ἄλλον ἀκείρεκόμας ἀβάρων στρατὸς ἔκτοθεν Ἰστρου,
Κείρας ἐκ κεφαλῆς βόστρυχον αὐσταλέης.
Τὸν δ' ὑπὲρ εὐνομίας ἐριθηλέος ἐνθάδε τοῦτον
Ἐξ ὑπάτου μίτρης στήσεν ἄρασσα πόλις.
Ἐμπεδος ἄλλα μένοις βυζαντιὰς ἄμμορε βώμα,
Θεῖον Ἰουστινιανοῦ κάρτος ἀμειψάμενα.

(Οὐχὶ τοιοῦτον νικητὴν, ἐνδεδυμένον ἐκ λαφύρων τῶν πολέμων, ὁ θρασὺς Μῆδος ἐν ταῖς αὐλαῖς τῶν Σούσων θέλει στήσει· οὐχὶ τοιοῦτον, ἐκ τοῦ Ἰστρου ὀρμῶντες, οἱ Ἀβαροι θὰ ὑψώσουσι καὶ κόψουσι πλόκαμον ἐξ ἐκάστου μαύρου προσώπου. Ἐνεκεν εὐνομίας τὸ ἐνταῦθα ἄγαλμα, τὸ ἐν ἱματισμῷ Ἰπάτου, ἢ Βασιλῆς τῶν πόλεων ἔστησε. Ἰστασο στερεὰ νῦν Βυζαντινὴ Ῥώμη, μὴ φοβοῦ ἀμείψασα τὸ θεῖον κράτος τοῦ Ἰουστινιανοῦ.)

Τὸ ἐξῆς εἶναι ἐκ στήλης ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ.

Εἰς στήλην Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ

Πῶλον ὁμοῦ καὶ ἄνακτα καὶ ὀλλυμένην Βαβυλῶνα
Χαλκὸς ἀπὸ σαύλων ἐπλασεν Ἀσσυρίων.
Ἔστι δ' Ἰουστιανὸς, ὃν ἀρτολίης ζυγὸν ἔλκων
Στήσεν Ἰουλιανὸς, μάρτυρα Μηδοφόρον.

(Ἐκ χαλκοῦ καὶ ἐκ λαφύρων ἐξ Ἀσσυρίας εἰργασμένον θεώρησον τὸν ἄνακτα, τὸν ἵππον του καὶ τὴν ἀπολλυμένην Βαβυλῶνα. Ὁ Ἰουστινιανὸς εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἤνεγκεν ἐλευθερίαν, καὶ ὁ Ἰουλιανὸς δεικνύει ὅτι κατεσυνέτριψε τοὺς Μήδους.)

Ἴδου καὶ ἄλλο ἐπίγραμμα ἐκ στήλης ἐν τῷ Ἴπποδρόμῳ.

Εἰς στήλην Ἰουστινιανοῦ βασιλέως ἐν τῷ Ἴπποδρόμῳ.

Ταῦτά σοι, ὦ βασιλεῦ Μηδοκτόνε, δῶρα κομίζει
Τῆς Ῥώμης γενέτης καὶ παῖς Εὐστάθιος,
Πῶλον ὑπὲρ νίκης, Νίκην στεφανηφόρον ἄλλην,
Καὶ σὲ μετηνευίῳ πῶλῳ ἐφεζόμενον.

Ἵψος Ἰουστινιανὸν τεδὺν κράτος, ἐν χθορὶ δ' αἰεὶ
Δεσμὸς ἔχοι Μήδων καὶ Σκυθῶν προμάχους.

(Ταῦτα τὰ δῶρα εἰς σέ, ὦ βασιλεῦ Μηδοκτόνε, ὁ τῆς σῆς Ῥώμης γενέτης καὶ παῖς Εὐστάθιος κομίζει Ἴππον ὑπὲρ νίκης, Νίκην στεφανηφόρον ἄλλην, ἐνῶ, ὡς ὁ ἄνεμος, ὁ πολεμικός σου ἵππος ταχέως ἵπταται πάντοτε ἐπὶ τῆς γῆς. Εἶθε τὸ κράτος σου ν' ἀλυσοδέσῃ προμάχους Μήδων καὶ Σκυθῶν.)

Τὰ στίφη τῶν ἐφορμώντων φαίνεται ὅτι ἐμφανίζονται πρὸ ἡμῶν, οἱ στρατοὶ τῆς Περσίας, τὰ πλήθη τῶν Ἀβάρων, οἵτινες μετ' αὐτῶν ὑστερώτερον ἐπὶ Ἡρακλείου συνηνώθησαν, καὶ οἱ γίγαντες Γότθοι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος.

Οὕτως οἱ Ἕλληνες ὑπέθαλπον πολιοῦχον θεὸν τοῦ πολέμου καὶ πεποίθησιν εἶχον εἰς αὐτόν.

Εἰς στήλην Ἄρειως κεκοσμημένην ἐν Θράκῃ.

Εἰσόκε θούριος οὗτος ἐπὶ χθορὶ κέκλιται Ἄρης
Οὐποτε Θρηϊκίης ἐπιθήσεται ἔθνεα Γότθων.

(Ἐνόσω ὁ ἀήττητος Ἄρης ἐπὶ τῆς γῆς εὐρίσκει-

ται, οὐδέποτε τὰ Γοτθικὰ ἔθνη θὰ κάμωσιν ἐπιδρο-
μὰς εἰς τὴν Θράκην.)

Τὸ τοῦ Ἰουστίνου ἄγαλμα ἴσταται ἐν τῇ ἄκρᾳ τοῦ
λιμένος.

Εἰς στήλην ἐν τῷ λιμένι Ἰουστίνου Βασιλέως.

*Τοῦτο παρ' αἰγιαλοῖσιν ἐγὼ Θεόδωρος ὕπαρχος
Στήσα φαιινὸν ἄγαλμα Ἰουστίνῳ βασιλῆϊ,
Ὅφρα καὶ ἐν λιμένεσσιν εἴη πετάσειε γαλήνην.*

(Ἐγὼ ὁ ὕπαρχος, Θεόδωρος, ἔστησα ἐπὶ τὸν αἰ-
γιαλὸν λαμπρὸν ἄγαλμα τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου,
ἵνα εἰς τοὺς λιμένας ἀναρριπίζη γαλήνην.)

Ἄλλὰ τὸ ἐφ' ἵππου ἄγαλμα τοῦ Θεοδοσίου ἐκ τοῦ
ὕψηλοῦ ἐδάφους τῆς ἀγορᾶς του (παρὰ τὸ Στραταρ-
χεῖον, Σερασκεράτον) ἐπιβλέπει τὴν ξηρὰν καὶ τὴν
θάλασσαν.

*Ἐκθορὸς ἀντολίηθε, φασφόρος ἥλιος ἄλλος,
Θεοδόσιε, θνητοῖσι πόλου μέσον, ἠπιόθυμε,
Ὁκεανὸν παρὰ ποσσὶν ἔχων μετ' ἀπίρονα γαῖαν,
Πάντοθεν αἰγλήεις, κεκορυθμένος, ἀγλαὸν ἵππον
Ρηϊδίως μεγάθυμε καὶ ἐσσύμενον κατερύκων.*

(Ἐξέρχεσαι ἐξ Ἀνατολῶν ὡς ἄλλος ἥλιος, Θεο-
δόσιε, ἵνα διατρέξης τὸ κατώτερον μέρος τοῦ στε-
ρεώματος· ὑπὸ σὲ ἐξαπλοῦται ἡ θάλασσα καὶ ἡ ἀπε-
ριόριστος ξηρὰ· φαιινῶς λάμπει τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
κάλυμμα μακρόθεν, ἡ χεὶρ σου καταστέλλει τὸν ἐ-
ξημμένον ἵππον εὐκόλως καὶ κάμνει αὐτὸν νὰ ἴσταται.)

Ἦθελεν εἶσθαι παράξενον ἐὰν ὁ ἵππος ἦτον ἀνήσυ-
χος, διότι στηρίζεται ἐπὶ ὕψηλῆς θριαμβευτικῆς ἀ-

ψίδος. Ὁ Δρ. Δεδιέ ἀνεῦρε καὶ ἀνεπλήρωσε δι' ἐξο-
μοιώσεως μέρος ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς πρό τινων ἐ-
τῶν. Ἀγάλματα ἐφ' ἵππων ἦσαν ἄφθονα, ἐπειδὴ τὰ
ἐφ' ἵππων γυμνάσματα ἦσαν τοῦ συρμοῦ.

Εἷς Εὐσέβιος ἐπιτυγχάνει τοιαύτης τιμῆς.

Εἰς εἰκόνα Εὐσεβίου.

Ταύτην Εὐσεβίῳ βυζαντιὰς εἰκόνα βόμη

Πρὸς δισσαῖς ἐτέραις, εἶνεκεν ἵπποσύνης.

Οὐ γὰρ ὄτ' ἀμφήριστον ἐλὼν ἐστέψατο νίκην,

Ἀλλὰ πολὺ κρατέων ποσσὶ καὶ ἡγορή.

Τοῦνεκεν ἀντιβίῳ ἔριν ἔσβεσεν· ἀλλὰ καὶ αὐτὴν

Δήμου τὴν προτέραν παῦσε διχοστασίην.

(Δι' ἵπποσύνην τὸ Βυζάντιον προσήνεγκε ταύτην
τὴν τρίτην εἰκόνα πρὸς τὸν Εὐσέβιον· δις εἶχε πρό-
τερον ἀποκτήσει ἀναμφήριστον στεφανηφόρον νίκην·
ἐνεκεν ὠκύτητος τῶν ποδῶν καὶ ἀνδρικής δυνάμεως
κατέσβεσεν οὐ μόνον ἔριν τῶν ἀντιμαχομένων, ἀλ-
λὰ καὶ αὐτὴν τὴν προτέραν διχοστασίαν τοῦ Δήμου
[τῶν Κομμάτων] κατέπαυσε.)

Οὐδεὶς ἔπαινος δύναται νὰ ᾖ ἀνώτερος τοῦ ἀποδι-
δομένου εἰς Πορφύριον, τὸν ἡνίοχον, ὅστις τοσοῦτον
ἠύνοεῖτο, ὥστε ἐγένετο τὸ θέμα εἴκοσι καὶ ἑπτὰ ἐ-
πιγραμμάτων ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ. Τὸ ἐξῆς
εἶναι ἐν ἐξ αὐτῶν.

Εἰς Πορφύριον.

Πλάστῃς χαλκὸν ἔτευξεν ὁμοῖον ἡνιοχῆϊ.

Εἶθε δὲ καὶ τέχνης ὄγκον ἀπειργάσατο,

Ὅγκον ὁμοῦ καὶ κάλλος· ὅπερ φύσις ὄψ' ἐτεκοῦσα,

Ἔμοσεν, ὠδίην δεύτερον οὐ δύναμαι.

Ἔωμοσε εὐόρχοις ὑπὸ χεῖλεσι Πορφυρίῳ γὰρ

Πρώτῳ καὶ μούτῳ πᾶσαν ἔδωκε χάριν.

(Ὁ τεχνίτης κατεσκεύασε τὴν χαλκίνην εἰκόνα ὁμοιάζουσαν μὲ τὸν ἠνίοχον· εἶθε νὰ εἶχε ἀπεργασθῆ καὶ μεγαλοπρέπειαν τέχνης, μεγαλοπρέπειαν καὶ κάλλος· ὅπερ φύσις ἐν τέλει γεννήσασα ὠρκίσθη, πόνον δευτέραν φοράν οὐ δύναμαι. Ὄρκισθη διὰ χελέων εὐόρχων· διότι εἰς τὸν Πορφύριον πρῶτον καὶ μόνον ἔδωκε πᾶσαν χάριν.)

Ἡνίοχοι καὶ ζῶντες καὶ μαρμάρινοι εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἵπποδρομίου· ἔχουσι δὲ ἐπιγράμματα.

Εἰς λίθος, ἄρμ' ἐλατήρ, ἵπποι, ζυγόν, ἠνία, μᾶστιξ.

(Ἐνταῦθα πολλὰ πράγματα εἶναι συνειλεγμένα καὶ ὅμως εἶναι ἓν· ἄμαξα, ἀμαξηλάτης, ἵπποι, ζυγός, ἠνία, μᾶστιξ, ἅπαντα εἰς λίθος).

Καὶ τὸ Ἴπποδρόμιον ὑπομιμνήσκει ὅμοια πράγματα, ἐπ' ἄλλων ἀντικειμένων. Μικρὸν λουτρὸν ἀνοίγεται παρακείμενον τῷ τοῦ Ζευξίππου, παρὰ τὸ γήπεδον τοῦ κήπου τοῦ παρὰ τὸν Ἴππόδρομον κατὰ τὸν νῦν ἐν τῇ πόλει Τροχιόδρομον καὶ ἰκετεύει τὴν ἀνοχὴν τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτοῦ γείτονος.

Εἰς λουτρὸν μικρὸν παρακείμενον τῷ τοῦ Ζευξίππου.

Μὴ νεμέσα, Ζεύξιππε, παραντέλλοιτι λουτρῷ

Καὶ μεγάλην παρ' ἄμαξαν ἐρωτύλος ἠδὲ φαίνει.

(Μὴ καταφρόνει, Ζεύξιππε, τὸ παρακείμενόν σοι λουτρὸν· καὶ παρὰ μεγάλην ἄμαξαν ὁ ἐραστής εὐάρεστος λάμπει.)

Ἐν παρόδῳ λεχθήτω, τὰ λουτρὰ ἦσαν τόσον πολυάριθμα, ὥστε ἕκαστον καινὸν ἠναγκάζετο ν' ἀπολογῆται κατηγορούμενον δι' ἀνάμιξιν καὶ παρείσδυσιν. Ἡ ἐξῆς ἀπολογία νομίζεται ὑπὸ τινῶν ὅτι ἐγένετο παρά τινος νεήλυδος [λουτροῦ].)

Εἰς ἕτερον λουτρὸν παρακείμενον τῷ δημοσίῳ ἐν Βυζαντίῳ.

Δείματό με ξυνοῖτο παρὰ πιθύροισι λουτροῦ

Ἄστος ἀνήρ, ἀρετῆς εἵνεκεν, οὐκ ἔριδος.

Κεῖνο μέλοι πλεόνεσσιν ἐγὼ δ' ὀλίγοις τε

Ἐντύρω προχοᾶς, καὶ μύρα καὶ χάριτας.

(Πολίτης τις μ' ὠκοδόμησε παρὰ τὸ λουτρὸν τῆς πόλεως, ἔνεκεν ἀρετῆς καὶ οὐ ἐξ ἔριδος· ἐκεῖνο μὲν εἶναι διὰ τοὺς πολλοὺς, ἐγὼ δὲ διὰ τοὺς ὀλίγους φίλους· τὰ πάντα ἔχω ἕτοιμα νερόν, καὶ μύρα, καὶ χάριτας.)

Ἐπάρχει πολὺ πλησίον προσφορωτάτη οἰκία ἐπιβλέπουσα τὸν Ἰππόδρομον. Φίλος τις προσκαλεῖται νὰ διασκεδάσῃ θεωρῶν ἀπὸ ἓν παράθυρον καὶ νὰ συμμετάσχῃ φαγητοῦ.

Εἰς οἶκον κείμενον μέσον τοῦ Ζευξίπου καὶ τοῦ Ἰππικοῦ.

Ἐν μὲν τῇ Ζευξίπου ἔχω πέλας, ἠδὲ λουτρόν·

Ἐκ δ' ἐτέρας ἵππων χῶρον ἀθλοφόρων.

Τοὺς βὰ θεσάμενος, καὶ τῶδ' ἐνὶ χρῶτα λοέσσας

Δεῦρο καὶ ἄμπρευσον δαιτί παρ' ἡμετέρῃ.

Καὶ κε πάλιν σταδίοις ποτὶ δεξιῶν ὄριος ἔλθοις,

Ἐγγύθεν ἐγγὺς ἰὼν γείτονος ἐκ θαλάμου. (ἢ

[θανάτου, κατ' ἄλλην ἔχδοσιν].)

(Κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἔχω πλησίον τοῦ Ζευξίππου τὸ ἡδὺ λουτρόν· εἰς δὲ τὸ ἄλλο, τόπον ἀθλοφόρων ἵππων· Ἀφοῦ τοὺς ἰδῆς, καὶ ἐν τῷ λουτρῷ πλύνῃς τὸ σῶμα, ἐλθὲ καὶ ζωογονήθητι εἰς τὴν ἡμετέραν τράπεζαν τοῦ φαγητοῦ, καὶ πάλιν ἐλθὲ ἐγκαίρως κατὰ τὸ δειλινόν εἰς τὰ στάδια ἀπερχόμενος ἐγγὺς ἐκ γείτονος θαλάμου ἢ ἐκ γείτονος θανάτου.)

Οἱ ἵπποι στιχουργοῦνται καὶ ζεύγνυνται μετὰ ζυγαλωρίων.

Εἰς τὸν χαλκοῦν ἵππον, τὸν ἐν τῇ Ἴπποδρόμῳ,
ἀπρωρημένον τὸν πόδα ἔχοντα.

Ἐμπρους ὁ χαλκοῦς ἵππος οὗτος, ὃν βλέπεις,

Ἐμπρους ἀληθῶς, καὶ φριμάξεται τάχα.

Τὸν πρόσθιον δὲ τοῦτον ἐξαίρων πόδα,

Βαλεῖσθε καὶ λάξ, εἰ παρέλθῃς πλησίον.

Δραμεῖν καθορμᾶ, στήθι, μὴ προσεγγίσις·

Μᾶλλον δὲ φεῦγε, μὴ λάβῃς τὸ τοῦ λόγου.

(Ὁ χαλκοῦς οὗτος ἵππος, τὸν ὁποῖον βλέπεις, ἀναπνέει ἀληθῶς, καὶ ταχέως θὰ ἀφριάσει. Τὸν ἐμπροσθινόν δὲ τοῦτον πόδα σηκόνων θὰ σὲ λακτίσει, εἴαν περάσῃς πλησίον. Ὀρμᾶ νὰ τρέξῃ, στάσου, μὴ πλησιάσῃς· μᾶλλον δὲ φεῦγε, ἵνα μὴ πάθῃς ὃ λέγω.)

Οἱ ἐξῆς στίχοι εἶναι ὁμολογουμένως ἐφ' ἐνός ἔργου τοῦ Λυσίππου.

Εἰς ἕτερον ἵππον.

Ἴδ' ὡς ὁ πῶλος χαλκοδαίδαλω τέχρῳ

Κορωιῶν ἔστηκε· δριμὺ γὰρ βλέπων

Ἵγναυχερίζει, καὶ διηγεωμέρας

Κορυφῆς ἐθείρας οὐρίωκεν εἰς δρόμον.
Δοκέω, χαλινοὺς εἶ τις ἠνιοστρόφος
Ἐραρμόση γένυσσι, κάπικεντρύση,
Ὅ σὸς πόρος, Λύσιππε, καὶ παρ' ἐλπίδας
Τάχ' ἐκδραμεῖται· τῶ τέχνη γὰρ ἐμπνέει.

(Ἴδε ὅτι ὁ ἵππος πεπονημένος ἐκ χαλκοῦ δι' ἐμπείρου τέχνης ὑψώνει τὸν ὑπερήφανον αὐτοῦ αὐχένα, καὶ ἐνατενίζει μετὰ λάμποντος ὀφθαλμοῦ πρὸς τὸν ἄνεμον, ἀνυπόμονος διὰ τρέξιμον ὑποχωρεῖ τὴν ἀγρίαν αὐτοῦ χαίτην καὶ σείει τὴν κεφαλὴν του ὑψηλά. Νομίζω ὅτι ἐὰν ὁ ἠνιοστρόφος ἤθελε προσπαθήσει νὰ ἐμπήξῃ τὸ στόμιον ἢ νὰ ὠθήσῃ τὴν ἐγκεντρίδα, τὸ ἔργον σου, ὦ Λύσιππε, ἤθελε παρ' ἐλπίδα ἐκδράμει· διότι διὰ τῆς τέχνης σου εἶναι πλῆρες πνοῆς).

Ἐνῶ ὁ λόγος περὶ ἵππων, θέλομεν στρέψει τὴν προσοχὴν ἡμῶν εἰς ἵπποίατρον. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι τὸ ὄνομά του εἶναι Σώσανδρος, ὃ σημαίνει θεραπευτὴν ἢ θεράποντα ἀνθρώπων, ἐνῶ ὁ πατὴρ τῆς Ἰατρικῆς, ὅστις ἐθεράπευε τὸ ἀνθρώπινον γένος π. Χ. περίπου 460 ἔτη, ἦτον ὁ Ἴπποκράτης, οὗ τὸ ὄνομα σημαίνει Ἡμερωτὴς ἵππων.

Εἰς Σώσανδρον Ἴπποίατρον.

Ἰητῆρ μερόπων ἱππόκρατες, ἀλλὰ καὶ ἵππων
Σώσανδρε κρυφῆς ἱστορ ἄκεστορίης

Ἡ τέχνην μετὰμειψον, ἢ οὐνομα· μηδὲ καλεῖσθω
Ἄτερος ἐκ τέχνης ἢς ἕτερος κρατεῖ.

(Ἰατρὸς ἀνθρώπων ἱππόκρατες, ἀλλὰ καὶ ἵππων Σώσανδρε γινώσκων τὴν κρυφὴν τέχνην τοῦ θερα-

πεύειν· ἢ τέχνην ἀλλαξον, ἢ ὄνομα· ἄς μὴ λαμβάνη τις τὸ ὄνομά του ἐκ τῆς τέχνης, ἧς ἄλλος εἶναι κάτοχος)

Παράδοξα ζῶα παρουσιάζονται ἐν τῷ Ἴπποδρόμῳ ἰδανικὰ καθὼς καὶ πραγματικά. Γνωστὸν ἐκ τῆς μυθολογίας εἶναι τὸ τέρας Σκύλλα. Αὐτὴ ἦτον ἐπικίνδυνος βράχος μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Σικελίας. Ἡ Μυθολογία παριστᾷ αὐτὴν ὑλακτοῦσαν ὡς κύων, ἔχουσαν 12 πόδας, 6 μακροὺς τραχήλους καὶ κεφαλᾶς, ἐκάσῃ τῶν ὁποίων περιεῖχε 3 σειρὰς ὀξέων ὀδόντων.

Εἰ; Σκύλλαν χαλκῆν.

Εἰ μὴ χαλκός ἔλαμπεν, ἐμάνυε δ' ἔργον ἄνακτος

Ἐμμεραι Ἐφαιστοῦ δαιδαλέοιο τέχνης,

Αὐτὴν ἄν τις σκύλλαν ὄσσατο τηλόθε Λεύσσω

Ἐστάμεν, ἐκ πόρτου γαῖαν ἀμειψαμέναν.

Τόσσοι ἐπισσεῖει, τόσσοι κότον ἀρτία φαίνει,

Οἷον ἀπὸ πελάγευς συγκλονέουσα ρέας.

(Ἐὰν ὁ χαλκός δὲν ἔλαμπεν, οὐδὲ ἐδείκνυεν ὅτι ἦτον ἔργον τῆς τέχνης τοῦ Ἐφαιστοῦ, ἤθελέ τις ἐκλάβει, βλέπων αὐτὸ ἀπὸ μακρὰν, ὅτι εἶναι ἡ Σκύλλα αὐτὴ ἐξεγειρομένη ἐκ τῆς θαλάσσης· τοσοῦτον ἀπειλεῖ καὶ τοσοῦτον ἀγρίως μαίνεται καθὼς ὅταν ἀπὸ τὸ πέλαγος συντρίβει τὰς ναῦς).

Εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἀπαντᾶται ὁ Καλυδώνιος κάπρος· ὑπῆρξε διάσημος θήρα ἢ τοῦ Καλυδωνίου κάπρου κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους.

Εἰ; τὸν Καλυδώνιο· Κάπρον.

Χάλκεος ἄλ.λ' ἄθρησον ὅσον θράσος ἦνυσε κάπρον

Ὁ πλάστας, ἔμπνουν θῆρα τυπωσάμενος,
Χαίτας ἀυχερίοις πεφρικότα θρητὸν ὀδόντα
Βρύχοντα, γλήναις φρικτὸν ἰέντα σέλας,
Ἄφρω χεῖλα πάντα δεδευμένα. Οὐκ ἔτι θάμβος
Εἰ λογάδα στρατιῆν ὤλεσεν ἡμιθέων.

(Εἶναι χαλκοῦν· ἀλλὰ παρατήρησον πόσον θάρρος ὁ πλάστης [ὁ χύτης] ἔδωκε καὶ τὸ ἔκαμεν ἔμπνουν, σείον μετὰ φρίκης τὸν αὐχένα του καὶ τρίζον τὸν θανατηφόρον ὀδόντα του· πῦρ ἐξέρχεται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ ἀφροὶ ἐκ τῶν χειλέων του. Δὲν εἶναι παράδοξον εἰ κατέστρεψεν ἐκλεκτὴν στρατιάν ἡμιθέων.)

Παρατήρησον νῦν Βάκχην φρενῆριν, καθησυχάζομένην ὑπὸ παντελοῦς ἀπολιθώσεως.

Εἰς Βάκχην ἐν Βυζαντίῳ

Ἐκφρονα τὴν βάκχην οὐχ ἡ φύσις, ἀλλ' ἡ τέχνη
Θήκατο, καὶ μαρίην ἐγκατέμιξε λίθῳ.

(Ἀναίσθητον τὴν Βάκχην οὐχ ἡ φύσις, ἀλλ' ἡ τέχνη ἔκαμεν, ἀπολιθώσασα τὴν μαρίαν της.)

Καὶ αὕτη ἡ κιθαρίστρις ὀράται, δὲν ἀκούεται πλέον.

Εἰς εἰκόνα κιθαρίστριδος ἐν Βυζαντίῳ ἢ εἰς εἰκόνα
Μαρίας τῆς κιθαρωδοῦ ἐν Βυζαντίῳ.

Σὸν μὲν κάλλιπος ἔδειξε μόλις γραφίς· αἴθε τεύχειν

Ἔσθετε καὶ λιγυρῶν ἠδὲ μέλις στομάτων,

Ὡς κκεν ἐποφθαλμοῖσι καὶ οὐασιν, ἔκτε προσώπου,

Ἐκτε λιγροκυπίης ἴσον ἔθε. λιγόμεθα.

(Τὴν ὠραιότητά σου μόλις ἔδειξεν ἡ γραφίς τοῦ

γλύπτου· ὦ! εἴθε νὰ ἤθελεν ἐπιτύχει καὶ τὴν χάριν τῆς μουσικῆς σου· τότε καὶ τὰ ὠτία καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ θὰ ἐθέλγοντο· οὐχ ἦττον ἠθέλομεν θαυμάζει τὸ κτύπημα τῆς λύρας σου καθὼς καὶ τὸ πρόσωπόν σου.)

Τὸ ἄγαλμα δὲν δύναται νὰ διατηρήσῃ τὴν ἐπιδειξιότητα τοῦ ἠνιόχου, τοὺς τόνους τοῦ ἀοιδοῦ καὶ τὰς ἐιδιότητας καὶ τὴν ἐπιρροὴν τοῦ πολιτικοῦ.

Εἰς εἰκόνα Γαβριηλίου Ὑπάρχου ἐν Βυζαντίῳ.

Καὶ Φαέθων γραφίδεσσιρ ἔχει τύπον· ἀλλὰ χαράσσει
Ἡέλιον τέχνη, κρυπτομένωρ φαέωρ
Καὶ σὲ σοφὲ πτολιαρχε γράφει Γαβριήλιε τέχνη
Ἐκτὸς σῶν ἀρετῶν, ἐκτὸς ὄλων καμμάτων.

(Καὶ τοῦ Ἡλίου ἡ μορφή εἶναι γεγλυμμένη ἡ μικρὴ τέχνη δεικνύει τὴν σφαῖραν τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ κρύπτει τὰς ἀκτῖνάς του. Οὕτω καὶ σὲ σοφὲ πτολιαρχε Γαβριήλιε ζωγραφίζει, ἐκτὸς τῶν ἀρετῶν σου καὶ ὄλων σου τῶν κόπων.)

Ὁ Ὑπαρχος Θεόδωρος ἀκοδόμησε καὶ ἐκόσμησε τὸν ναὸν τῆς Τύχης. (Συνείθιζον οἱ Βυζαντινοὶ νὰ ἐχῶσι λαμπράς τινας ἀψίδας ἐπὶ τῆς πρωτίστης ὁδοῦ τῆς παρὰ τὴν Κεκαυμένην Στήλην καὶ τὸν ναὸν τῆς Τύχης, καὶ ἐκεῖ εἶδον λίθον, ἐφ' οὗ ἦτον γεγλυμμένη ἡ λέξις Τύχη.) Ὁ Θεόδωρος ἦτο περιβεβλημένος πολλῶν ὑπουργημάτων.

Παρομύθησι
ἰστορικῶν
ἐν τῷ σφραγίσματι

Εἰς τὴν Ἀψίδα ἐν τῇ Βασιλικῇ, ἐν Βυζαντίῳ.

Τετραπόροις ἀψίδισι πόλιν Θεόδωρος ἐγείρας
Ἀξίως ἐστι πόλιν καὶ τέταρτον ἠγιοχεύειν.

(Μετὰ τεσσάρων ἀψίδων τὴν πόλιν ὁ Θεόδωρος κοσμήσας τετράκις εἶναι ἄξιος νὰ διοικῆ αὐτήν.) Τὸ ὄνομα τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰουστίνου φαίνεται πάλιν ἐκαθάρισε τοῦ Αὐγείου τὰ ἵπποστάσια, τοὔτεστι τὰ Δικαστήρια καὶ διέταξε ὄλοσχερῆ αὐτῶν ἐπισκευήν. Διάσημος νομομαθὴς ἀνὴρ, καλούμενος Δομνῖνος, εἶναι ὁ ἐνασχολούμενος Ἡρακλῆς.

Εἰς τὸ μέγα Πραιτώριον καλλωπισθὲν (ἢ κατ' ἀγλήν ἐξοδοσιν)
Ἐν τῷ μεγάρῳ Πραιτωρίῳ καλλωπιθῆντι.

*Κόσμον Ἰουστίνος Βασιλεὺς ῥυπόωρτα καθήρας
Καὶ τὰ μέγιστα Δίκης ἠγλάισεν τεμένη.*

*Σοῖς δὲ πόνοις, Δομνῖνε, κατηφέα νύκτα διώκεις.
Ἐκ Θέμιδος μεγάρων, ἐκ βιοτιῆς μερόπων*

(Κόσμον Ἰουστίνος βασιλεὺς ἀπὸ ῥύπον ἐκαθάρισε καὶ τὰ μέγιστα τεμένη τῆς Δικαιοσύνης ἐλάμπρυνε· διὰ τῶν κόπων σου, Δομνῖνε, ἐκδιώκεις τὴν κατηφῆ νύκτα ἀπὸ τὰ μέγαρα τῆς Θέμιδος, ἀπὸ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων.)

Θέμις εἶναι ἡ προσωποποίηση τοῦ Νόμου καὶ καλεῖ υἱὸν τῆς τὸν Δομνῖνον.

Εἰς τὸ αὐτό.

*Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖς ἐπὶ γῆραϊ· φαιδρότερους γὰρ
Δομνῖνος θαλάμους μητρὸς ἔτευξε Δίκης.*

*Λάμπω ἐγὼ διὰ παιδὸς, ὁ παῖς δι' ἐμεῖο φαίρει
κύδεα δ' ἀλλήλοισι ἀντιχαριζόμεθα.*

(Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖς εἰς τὸ γῆρας· διότι ὁ Δομνῖνος ἔκαμε τοὺς θαλάμους τῆς μητρὸς του Δίκης ὡ-

ραιότερους. Λάμπω ἐγὼ διὰ τοῦ υἱοῦ μου καὶ ὁ υἱός μου δι' ἐμοῦ. Ἐπαίνους δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀντιχαρίζομεθα.)

Ἐνταῦθα νῦν πρόκειται περὶ τοῦ Σχολείου τῶν Νόμων. Ὁ Γεώργιος Λόγγ ὑπενθυμίζει ἡμῖν ὅτι ἐν τῇ ἕκτῃ ἑκατονταετηρίδι ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ τὰ ἐν τῇ Ἀνατολῇ σχολεῖα ἐξωογόνουν καὶ ὑπεστήριζον τὴν σπουδὴν τῶν Νόμων, ἧτις ἐν τῇ Δυτικῇ Αὐτοκρατορίᾳ εἶχε παύσει. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος καθίδρυμα παριστάνεται ὡς ροῦς.

Εἰς τὴν βασιλικὴν τῶν παιδευτηρίων ἐν Βυζαντίῳ.

Χῶρος ἐγὼ θεσμοῖσιν ἀνειμένος ἐνθάδε πηγὴν

Ἄφθορος Ἀύσοριων ἐκκέχυται νομίμων,

Ἡ πᾶσιν τέταται μὲν ἀένναος, ἠϊθέοις δὲ

Ἐρθύδῃ ἀγειρομένοις πάντα δίδωσι ῥ' ὄρ.

(Εἶμαι ἐγὼ ἡ ἀπεριόριστος ἔδρα τῶν θεσμῶν· ἐνταῦθα πηγὴ ἀφθορος Λατινικῶν νόμων ἐκχέεται, ἧτις ἐκτείνεται ἀένναος εἰς ὄλους, εἰς δὲ τοὺς νέους τοὺς ἐνταῦθα συρρέοντας χορηγεῖ ῥύακα [ἀληθείας].)

Οἱ Δικηγόροι εἶναι κατάλληλον θέμα σκώψεως ἰδοῦ ἐν, οὗ ἡ προσβολὴ εἶναι νόστιμος.

Εἰς νομικούς.

Τοὺς πόδας εἰκρατερὸς καὶ τὰς χεῖρας εἶχ' ὀλοκλήρους,

Οὐκ ἂν τὴν κεφαλὴν εἶχε τοιαῦτα γράφων.

(Ἐὰν κατὰ τοὺς πόδας δυνατὸς καὶ τὰς χεῖρας ὀλοκλήρους εἶχε, δὲν εἶχεν ὅμως κεφαλὴν τοιαῦτα γράφων.)

Νομικός τις ἀπατᾶ ἕνα τεχνίτην.

Φαῖδρος πραγματικός καὶ ζωγράφος ἤρισε Ῥοῦφος

Τίς θᾶσσον γράφει, καὶ τίς ὁμοιότερον.

Ἄλλ' ἐν ὧσιν Ῥοῦφος τρίβειν τὰ χρώματ' ἔμεγε,

Φαῖδρος ἔγραψε, λαβὼν εἰκοτικὴν ἀποχὴν.

(Φαῖδρος δικηγόρος καὶ Ῥοῦφος ζωγράφος ἤρισαν τίς ταχύτερον θὰ ζωγραφίσει, καὶ τίς ὁμοιότερον. Ἄλλ' ἐνόσῳ ὁ Ῥοῦφος ἔτριβε τὰ χρώματα, ὁ δικηγόρος ἔγραψε πλαστὴν παραλαβὴν.)

Συνδεδεμένος καὶ ἀναγκαῖος εἰς τὸν Δικηγόρον εἶναι ὁ Σοφιστής· ὑπολήπτετο μεγάλως ὁ Σοφιστής πρὸ τῶν χρόνων τοῦ Σωκράτους καὶ εἰς τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας ἐδίδασκε δημοσίᾳ Φιλοσοφίαν καὶ Ῥητορικὴν ταυτοχρόνως. Ὁ Σοφιστής μετὰ κόπου καὶ φροντίδος ἐκαλλωπίζετο καὶ ἐχομψεύετο διὰ τὰ δημῶδη του καθήκοντα, ψιμυθιούμενος τὰς παρειάς, μαυρίζων τὰς βλεφαρίδας καὶ κοσμῶν τοὺς δακτύλους του μετὰ δακτυλιδίων, ἅτινα ἐσπινθηροβόλουν, ὡς ἡ ὁμιλία του, ἥτις, ἐνῶ ἐκίνει τὰς χεῖράς του ἄνω καὶ κάτω πομπωδῶς ἀγορεύων καὶ μεγαληγορῶν, ἐθάμβωνε καὶ ἐξηπάτα τοὺς τε ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν διάνοιαν τῶν ἀκρωμένων διὰ τῆς ἰσχυροποιήσεως τῶν ἐπιχειρημάτων καὶ διακοσμῆσεως τῶν πλοκῶν τοῦ εὐρέος καὶ ἐκφραστικοῦ ἱματισμοῦ τῶν εἰκόνων του.

Ἐν δένδρον εἶναι τὸ βῆμα τοῦ ἀγορεύοντος Σοφιστοῦ καὶ νομίζει ἑαυτὸ εὐτυχές.

Εἰς βῆμα τοῦ σοφιστοῦ Κρατεροῦ.

Δένδρον ἐγὼ μακαριστὸν, ἐπεὶ ποτὲ μεσσόθεν ὕλης

Ἰστάμενον λιγυροῖς ἐστρεφόμην ἀνέμοις,

Ὀρθίων ἐπίβαθρον ἐθροοῦ, ἀλλὰ σιδήρῳ

Ἐτμήθην, κλήρω κρείσσορος εὐτυχίης·

Ἀντὶ γὰρ ὀρθίων, Κρατεροῦ κρατεροῖς ὑπὸ μύθοις

Ἄρδομαι, εὐμούσοις χεύμασι τηλεθάοι.

(Δένδρον ἐγὼ εὐτυχές, ἀφοῦ καὶ ποτὲ ἐν μέσῳ δάσους ἰστάμενον ὑπὸ λιγυρῶν ἀνέμων ἐστρεφόμην, πτηνῶν ἐπίβαθρον γλυκοηχοῦν, ἀλλὰ μὲ σιδήρον ἐκόπην, τύχη καλλιτέρας εὐτυχίας· διότι ἀντὶ πτηνῶν, ποτίζομαι ὑπὸ λόγων ἰσχυρῶν τοῦ Κρατεροῦ, θάλλον δι' ἀρμονικῶν ρυάκων.)

Τὸ ἐξῆς ἐπιτύμβιον διαλαμβάνει περὶ ἐνὸς ἐλθόντος εἰς Κωνσταντινούπολιν ἐξ Ἀσίας, ἴσως ἐκ Συρίας, περὶ τινος ὁμοίου τῷ Λιβανίῳ, τῷ Διδασχάλῳ τῶν μεγάλων Πατέρων Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου. Εἶναι δὲ διάλογος.

Ἄγαθου Σχολαστικοῦ ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ μητρὶ κειμένη ἐν Βυζαντίῳ.

ὦ ξέρε, τί κλαίεις; διὰ σὸν μόρον· οἶσθα τίς εἰμι;

Οὐ μὰ τόν· ἀλλ' ἔμπης οἰκτρὸν ὄρω τὸ τέλος.

Ἔσοι δὲ τίς; Περίκλεια· γυνὴ τίτος; ἀνδρὸς ἀρίστου,

Ῥήτορος, ἐξ Ἀσίης, οὐρομα Μερουρίου.

Πῶς δέ σε Βοσπορή κατέχει κόνις; εἴρεο Μοῦραν,

Ἡ μοι τῆ.λε πάτρης ξείρον ἔδωκε τάφοι.

Παῖδα λίπες; τριέτηρον, δε ἐν μεγάροισιν ἀλύων

Ἐχδέχεται μαζῶν ἡμετέρων σταγόνα.

Αἶθε καλῶς ζῶοι, ναί, ναί, φίλος, εὐχεο κείρω,

Ὅφρα μοι ἠβήσας δάκρυ φίλον σταλάοι.

(ὦ ξένε, διατί κλαίεις; διὰ τὴν τύχην σου. Γνωρίζεις τίς εἶμαι; τῇ ἀληθείᾳ δὲν γνωρίζω· πολὺ οἰκτρὸν ὁμως βλέπω τὸ τέλος. Τίς δὲ εἶσαι σύ; Περικλεία. Τίνος γυνή; Εἶμαι γυνὴ τοῦ Μεμνονίου, ἀνδρὸς ἀρίστου, ῥήτορος, ἐξ Ἀσίας. Πῶς δὲ εἶσαι θαυμένη ἐδῶ εἰς τὸν Βόσπορον; Ἐρώτησον τὴν Μοῖράν μου, ἥτις μακρὰν τῆς πατρίδος μοι ἔδωκε τάφον ξένον. Ἄφησες παιδί; ἐν τριετέσ, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ οἰκίᾳ κλαῖον καὶ βασανιζόμενον περιμένει σταλαγματίαν τῶν μαστῶν μου. Εἶθε νὰ ζήσῃ. Ναί, ναί, φίλε, εὐχου τῷ νὰ μεγαλώσῃ, ἵνα ἐπὶ τοῦ τάφου μου λύσῃ δάκρυ προσφιλές.

Ἐνταῦθα ὑπάρχει καὶ ἄλλο ἐπίγραμμα δεικνύον ἀγάπην· τοῦτο εἶναι εἰκῶν οἰκοδεσποίνης· δυνατὸν νὰ ᾔῃαι μωσαϊκόν, ἢ ζωγραφία ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ὡς αἰ ἐν Ῥατισβῶνι καὶ Αὐγοβούργῳ. (Augsburg)

Εἰς εἰκόνα γυ αἰκός.

*Θαῦμ' ἀρετᾶς μορφὰν ὁ πίναξ ἔχει. Εὖγε τὸ γαῦρον
Τεῦξε, τὸ δι' ὠραῖον τῆς ἀγαροβλεφάρου
Σαῖνοι κεν σ' εἰσιδοῦσα καὶ οἰκοφύλαξ σκυλάκαινα
Δέσποιναν μελάθρων οἰομένη ποθορῆν.*

(Θαυμασίως ἀρετῆς μορφήν ἢ ζωγραφία ἐκφράζει. Καλῶς ἀνέμιξε τὸ ὑψηλόφρονον καὶ τὸ ὠραῖον τοῦ ἱλαροῦ ὀφθαλμοῦ. Ἦθελε χαίρει σεῖων [τὴν οὐράν του] καὶ ὁ οἰκοφύλαξ κύων βλέπων σε καὶ νομίζων ὅτι προσορᾷ τὴν οἰκοδέσποιναν.)

Ἡ τέχνη τοῦ ἀναγλύφειν ἐπὶ μετάλλων ἐφαρμό-

ζεται πρὸς παράστασιν τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰ. Χριστοῦ ἐπὶ τεμαχίου πανοπλίας.

Εἰ; ἀσπίδα ἔχουσιν τοῦ Χριστοῦ τὴν γένναν.

*ὦ πόσον εὐήθης ὁ ζωγράφος, ὅτι χαράσσει
Κοίρανον εἰρήνης ἀσπίδι τικτόμενον.*

(ὦ πόσον ἀνόητος ὁ ζωγράφος, διότι χαράσσει τὸν Ἡγεμόνα τῆς εἰρήνης ἐπὶ ἀσπίδος τικτόμενον.)

Οἱ μουσικοὶ μόλις θεωροῦνται καλλίτεροι τῶν δικηγόρων ἢ συμφωνία καὶ ἀσυμφωνία ζυγίζονται εἰς ἴσας πλάστιγγας. Ἐνταῦθα ἐκφράζεται περίεργος σύγχυσις νοῦς καὶ πνεῦς.

Εἰς ἀύλητις.

Ἄρθρὸν μὲν ἀύλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐρέψυσαν,

Ἄλλ' ἅμα τῷ φυσᾷ χῶ νόος ἐκπέταται.

(Εἰς ἄνδρα μὲν ἀύλητὴν εἰ θεοὶ νοῦν δὲν ἐνέπνευσαν, ἀλλ' ἐνῶ φυσᾷ, ὁ νοῦς του πετᾷ.)

Ἡ τοῦ Παραβάτου Αὐτοκράτορος γνώμη περὶ ἀσκοαυλοῦ καὶ συμπαρακολουθήσεων διὰ τῆς φωνῆς ἢ ὄργανου (accompagniments) μόλις δύναται νὰ νομισθῇ ἐπικίνδυνος.

Ἰουλιανοῦ βασιλέως εἰς τὸ ὄργανον.

*Ἄλλοτῆρ ὀρώ δοράκων φύσιν ἤπου ἀπ' ἄλλης
Χαλκείης τάχα μᾶλλον ἀνεβλάστησεν ἀρούρης,
Ἄγριοι, οὐδ' ἀρέμοισιν ὑφ' ἡμετέροις δοτέονται,
Ἄλλ' ἀπὸ ταυρείης προθορῶν σπήλυγγος ἀήτης
Νέρθεν εὐτρήτων καλάμων ὑπὸ ρίζαν ὀδεύει.*

*Καί τις ἀνήρ ἀγέρωχος ἔχων θαὰ δάκτυλα χειρῶν,
Ἴσταται ἀμφαφῶν καρόνας συμφράδμονας αὐλῶν
Ὅτ' ὁ ἀπαλὸν σκιρτῶντες ἀποθλίβουσιν αὐοιδήν.*

(Παράδοξα καλάμια εἶναι ἐκεῖνα ἄτινα βλέπω· κα-
νὲν εἶδος χόρτου, ἀλλ' ἀγρίαν βλάστησιν φυομένην
ἐκ χαλκίνης γῆς, οὐδὲ σειομένην ὑπὸ τούτου τοῦ ἀ-
νέμου ἀναπνέομεν, ἀλλὰ διὰ σφυριστρῶν ἐξ ἄσκοῦ,
ὄντος πρὸς τὰ κάτω· διὰ τῶν εὐτρυπήτων καλάμων
ὁ κεκλεισμένος ἄνεμος ἐκζητεῖ τὴν δίοδόν του, ἐνῶ
ἀγέρωχος τις ἀνήρ, ἔμπειρος νὰ παίζη αὐλοῦς, δια-
τρέχει ἐν συμφωνίᾳ τοὺς δακτύλους του, καὶ ἄλλοι
εὐαρέστως σκιρτῶντες ἐκτείνουσιν ἢ ὑψόνουσι τὸ ἄ-
σμα των.)

Μέλλω νῦν νὰ εἰσαγάγω τὸν αὐτοκράτορα Ἰου-
στίνον πάλιν, ἀλλὰ νῦν ὡς προστάτην τῶν ὠφελί-
μων τεχνῶν ὡς καὶ πρότερον τῶν κοσμητικῶν. Τὸ
μέγα ὠρολόγιον ἴστατο ἐν τῇ πλατείᾳ τῇ μεταξὺ
τῆς Ἀγ. Σοφίας καὶ τοῦ μεγάλου Παλατίου· φαίνε-
ται δὲ ἐξ ὑπαινίξεως ὅτι ἐν καιρῷ νυκτὸς εἶχεν ἐπ'
αὐτοῦ καὶ ἵπνόν, ἥτοι φανόν.

Εἰς βάσιν τοῦ ὠρολογίου τοῦ εἰς τὴν ἀψίδα τὴν
κειμένην εἰς τὴν βασιλικήν.

*Δῶρον Ἰουστίνου τυραννοφόρου βασιλῆος
Καὶ Σοφίης ἀλόχου, φέγγος ἐλευθερίας,
Ἵσθῶν σκοπίαζε σοφὸν σημάντορα χαλκόν
Αὐτῆς ἐκ μονάδος μέχρι δωδεκάδος,
Ὅστινα συληθέντα, δίκης θρόνον ἠνιοχεύων
Εὐρεν Ἰουλιανὸς χερσὶν ἀδωροδόκοις.*

(Εἶναι δῶρον Ἰουστίνου βασιλέως τυραννοφόνου καὶ τῆς συζύγου του Σοφίας ὁ λύχνος οὗτος τῆς ἐλευθερίας· παρατήρησον καλῶς τὸν ἐκ χαλκοῦ σημάντορα [τῶν ὥρῶν], ὅστις βαρεῖ τὰς ὥρας 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12· ἅπαξ ἐκλάπη, ἀλλ' εὗρεν αὐτὸν ὁ ἠνιοχεύων Ἰουλιανὸς ἀδωρεδοκῆτως.)

Εἰς μινώριον (*) ἔχον τὰ δώδεκα ζώδια καὶ ἕτερα.

Ἀργύρεος πόλος οὗτος, ὅπη φαέθοντα σελήνη

Δέρκεται, ἀντιτύπων πιμπλαμένη φαέων.

Ἀπλανεές δ' ἐκάτερθε, καὶ ἀντιθέοιτες ἀλῆται

Ἀνδρομέης γενεῆς πᾶσαν ἄγουσι τύχην.

(Ἀργυροῦς οὐρανὸς οὗτος, ὅπου τὸν ἥλιον βλέπει, γέμουσα ἀντιτύπου [δεδανεισμένου] φωτός. Ἐξ ἀμφοτέρων δὲ τῶν μερῶν ἀπλανεῖς ἀστέρες καὶ ἀντιτρέχοντες πλανῆται πᾶσαν τὴν τύχην τῶν θνητῶν φέρουσι.)

Βεβαίως, ἡ γῆ ἐνταῦθα ἐσφαλμένως παριστάνεται ὡς τὸ κέντρον τοῦ συστήματος καὶ εἶδός τι ἀστρολογίας καὶ ἀστρονομίας ἐκφράζεται.

Τὸ ἐξῆς φαίνεται ὅτι εἶναι ὅ,τι καλοῦμεν Οὐράνιον σφαῖραν.

Εἰς ὄργανόν τι ἀστρονομικόν.

Ἡ σοφίη στίβον εὗρεν ἐς οὐρανόν· οὐ μέγα θαῦμα

Καὶ νόος ἐξ αὐτῶν ἤλθερ ἐπουρανίωρ.

(*) Πλατηνοφόρος, ἐργαλεῖον ἀστρονομικόν παριστάνον τὰς κινήσεις τῶν οὐρανίων σωμάτων.

Ἡρίδε καὶ γυρὰ σφαίρας ἐπετάσσετο γῶτα,
Ἴσα δὲ κύκλα τομαῖς οὐχ ὀμαλαῖσι τέμει.
Σκέπτεο τείρεα πάντα πρὸς ἄντυγα, τῆς ἐπι Τιτὰν
Νύκτα ταλαρτεύει καὶ φάος ἐρχόμενος.
Δέξο ξωφόρου Λοξώσιας, οὐδὲ σε λήσει
Κλεινὰ μεσημβρινῆς κέντρα συνηλύσεως (ἢ συνη-
λύσεος).

(Ἡ σοφία εὔρεν ἀτραπὸν εἰς τὸν οὐρανόν· δὲν εἶ-
ναι μέγα θαῦμα, καὶ ἡ νόησις ἐξ αὐτῶν τῶν ἐπουρα-
νίων μερῶν ἦλθε. Ἴδὲ τὴν στρογγύλην μάζαν εἰς ἐ-
ξογκούμενον πλήρωμα ἀναβαίνουσιν· ἀληθεῖς κύ-
κλους διατεμνομένους ὑπὸ γραμμῶν οὐ παραλλή-
λων. Ἐξιχνίασον πάντας τοὺς ἀστερισμοὺς, ὅπου ὁ
Τιτὰν κρατεῖ τὰς πλάστιγγας τῆς νυκτός καὶ τῆς
ἡμέρας. Καὶ σημείωσον τὸν πλάγιον Ζωδιακόν, ὅ-
που διπλᾶ ἡμικύκλια συναντῶνται κατὰ τὴν μεσημ-
βρίαν τοῦ φωτός.)

Τὸ ἐξῆς εἶναι Ἡλιακὸν Ὁρολόγιον.

Εἰς ὠρολόγιον.

Μηχανικὴ Φαέθορτα βιάζεται ἀρμονικοῖσι
Γνώμοσιν ἀγρεύειν τὸν δρόμον ἡελίου·
Βαῖς δ' ἀμφιέπει λίθος ἄντυγας Ἡριγενείης,
Ὁρονόμῳ σοφῆι καὶ σκιδέοντι τύπῳ.
Σεργίου ἀρχιερῆος ἐπουρανίησιν ἐφετμαῖς
Τοῦτο συνειργάσθη ἔργον ἐπιχθορίω.

(Τοῦ ἡλιακοῦ τούτου ὠρολογίου ὁ γνώμων εἶναι
κατεσκευασμένος ἵνα ἀνευρίσκηται ἐπ' αὐτοῦ ἡ κί-
νησις τοῦ ἡλίου. Πέριξ ἐνός λίθου στρέφεται ὁ κύ-

κλος τῆς ἡμέρας· ὑπολογιζομένη σκιά σημειοῖ τὸν δρόμον ὁ οὐρανὸς μετὰ τῆς γῆς συνενοῦται. Σέργιος ὁ Ἀρχιερεὺς διέταξε. Ἴδού! Ὅ,τι διέταξε ἐγένετο διὰ χειρῶν ἀνθρώπων.)

Ὁ Ἀρχιερεὺς Σέργιος ἦτον, ὑποθέτω, ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἣτις ἦτον ἡ πρωτίστη τῶν ἐπιστημῶν ἕδρα καὶ οἱ Πάππαι τῆς Ἀλεξανδρείας ἐκεῖνοι, ὧν τὸ μέγα περὶ ἡλιοστασιῶν, μηνολογίου κτλ. κῦρος ἐθεωρεῖτο ὡς ὀρθόν. Ἡ περὶ τούτου παράδοσις ὑπάρχει εἰσέτι.

Τὸ ἐξῆς εἶναι εἰς ὠρολόγιον δι' ὕδατος.

Ἐνθάδε μιστόλλουσι δρόμον φαεινοῦτιδος αἰγ. λης

Ἀρέρες, ὥραων ἀμφὶ δυωδεκάδι.

Ἵδασι δ' ἡλίιοιο ταλαυτεύουσι κελεύθους

Ἐς πόλον ἐκ γαίης μῆτιν ἐρρεισάμενοι.

(Διὰ τούτου οἱ ἄνθρωποι παρατηροῦσι πῶς οἱ τροχοὶ τοῦ ἄρματος τῆς αὐγῆς τρέχουσι καὶ δώδεκα ὥραι μετροῦνται, ἐνῶ διέρχονται. Ἐνταῦθα ὕδατα εἰς δοκιμὴν θέτουσι τὴν ἀτραπὸν τοῦ Ἡλίου καὶ ἐπίγεια πράγματα μεθερμηνεύουσι τὰ ἐν Οὐρανῶ.)

Ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας Κτησίβιος (περὶ τὸ 135 π. Χ.) «κατῶρθωσεν ὥστε τὸ ὕδωρ νὰ σταλάζη ἐπὶ τροχῶν· ἡ κίνησις τῶν τροχῶν τούτων μετεδίδοτο εἰς μικρὸν ἄγαλμα, τὸ ὁποῖον βαθμηδὸν ἐξεχειρόμενον ἐδείκνυε διὰ μικρᾶς ράβδου τὰς ὥρας σημειουμένας ἐπὶ στύλου προσηρμοσμένου εἰς τὸν μηχανισμόν.»

Ἄλλ' ὑπόθεσις ὅτι ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται· πῶς θὰ γνωρίζομεν τὸν χρόνον; Ἀνάγκην ἔχομεν ὠρολο-

γίου. Τὰ νέα ὥρολόγια καὶ δουλεύουσι καὶ κτυπεῦσι καὶ κατὰ συνέπειαν δηλοῦσι τὴν ὥραν, ὅσηδῆποτε ὀμίχλη καὶ ἂν ὑπάρχη ἐν τῇ ἀτμοσφαίρα. Ὅθεν ὅ,τι δὲν δύναται νὰ δεικνύηται διὰ τῆς ὀράσεως πρέπει νὰ σημειοῦται διὰ τοῦ ἤχου. Ἴδου ὥρολόγιον δι' ὕδατος κατεσκευασμένον ἐπὶ τούτου.

Εἰς ἕτερον.

Σῆμα δωδεκάμοιρον ἀφεγγέος ἡλίουιο

Τρισσάκις ἀγλώσσω φθεγγόμενον στόματι,

Εὗτ' ἂν θλίβομένοιο ποτὶ στερόν ὕδατος ἀρή

Ἀλλὸν ἀποστείλῃ πνεῦμα διωλύγιον,

Θῆκεν ἀθηναῖος δῆμῳ χάριν, ὡς ἂν ἐταργῆς

Εἶη κῆρ φθοραῖς ἡέλιος νεφέλαις.

(Τρισσάκις ἐν δώδεκα ὥραις, ὅταν τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἐλλείπη, μετὰ στόματος καίτοι οὐ μετὰ γλώσσης τοῦτο δίδει τὸ σημεῖον, ἐνῶ ἀνὴρ τις πλησίον προμηθεύει τὸ βάρος τοῦ ὕδατος καὶ διὰ τοῦ σωλήνος ἢ βοῶσα σφυρίστρα κραυγάζει· Ἀθηναίου τὸ δῶρον, ἵνα ἅπαντες ἀκούωσι τὴν ὥραν, ὅταν τὰ νέφη καλύπτωσι τὸν ἥλιον.)

Ἡ μετάβασις εἶναι εὐκόλος ἐκ δι' ὕδατος ὥρολογίων εἰς λουτρά.

Ἐνταῦθα εἶναι ἐν λουτρὸν ἐν Βυζαντίῳ, τὸ ὁποῖον θεραπεύει τὴν νοσταλγίαν. Οἱ Λωτοφάγοι ἦσαν ὄντα ἃ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπήντησεν εἰς τὰς περιπλανήσεις. Ἐτρέφοντο ἐξ ἐνὸς καρποῦ καλουμένου λωτοῦ ἢ γεῦσις τοῦ ὁποίου ἦτον τόσον εὐάρεστος, ὥστε ὅς-

τις ἔτρωγεν αὐτὸν ἔχανε πᾶσαν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του.

Εἰς βαλανεῖον ἐν Βυζαντίῳ.

Λωτὸν ἔρεπτομένους, προτέρων οὐ ψεύσατο μῦθος.

Πιστὶν ἀληθείης τοῦτο λουτρὸν ἔχει

Εἰ γὰρ ἅπαξ καθαροῖσι λοέσσεται ὕδασις ἀγῆρ,

Οὐ ποθεῖ πάτρην, οὐκ ἐθέλει γενέτας.

(Ὅτι συμβαίνει εἰς τοῦτο τὸ λουτρὸν θέλει τὸ δείξει ὁ μῦθος τῶν Λωτοφάγων· διότι ἐὰν μίαν φορὰν εἰς ταῦτα τὰ καθαρὰ ὕδατα λουσθῇ τις, δὲν θὰ ποθεῖ πλέον οὔτε τὴν πατρίδα του, οὔτε τοὺς γεννήτοράς του.)

Τὰ Βασιλικά λουτρά προμηθεύονται μὲ θερμὰ καὶ ψυχρὰ ὕδατα ἐκ φυσικῶν πηγῶν.

Εἰς θερμὰ ἀ βασιλικά.

Θερμὰ τὰδ' ἀτρεκέως βασιλῆα· τήνδε γὰρ αὐτοῖς

Οἱ πρὶν ἀγασσάμενοι θῆκαν ἐπωνυμίην.

Οὐ γὰρ ὑπὸ βροτέῳ πυρὶ θάλλεται ἀγλαὸν ὕδωρ,

Ἀυτομάτη δὲ λιβάς τίχεται αἰθομένη·

Οὐδὲ ρόου ψυχροῦ πιτιδέεται ἀμφὶ λοετρά,

Ἄλλ' οἷον ποθεῖς, τοῖον ὑπεκφέρεται.

(Ταῦτα τὰ βασιλικά θερμὰ λουτρά καλῶς ἀξιῶνται τοῦ ὀνόματός των· διότι οἱ πρότερον θαυμάσαντες αὐτὰ ἔθεσαν εἰς αὐτὰ τὴν αὐτὴν ἐπωνυμίαν· πῦρ δὲν ἀνάπτεται ἵνα θερμάνῃ τὸ ὕδωρ· αὐτὸ βράζει αὐτομάτως ἐπὶ τοῦ τόπου, οὐδὲ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἐλλείπει, ἀλλ' οἷον τὸ ἐπιθυμεῖς, τοιοῦτον ὑπεκφέρεται.)

Τοιαῦτα τὰ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Ἀνθολογίᾳ περὶ
Κωνσταντινουπόλεως περιεχόμενα ἐπιγράμματα, ὧν
ἢ μετάφρασις εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἐλπίζω, οὐ
προκαλέσει τὴν αὐστηράν ἐπίκρισιν τῶν ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει Ἑλληνιστῶν, οἵτινες εὐμενῶς διορθώσουσι
τὰ τυχόν ἐσφαλμένα.

ԱՊՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

ՀԱՅԿԱԿԱԴԵՄԻԱ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000024991